

ÜLIÕPILASLEHT

1937

8

VIINAKUU

Ainult kodumajanduse ja kodukultuuri ajakiri

TALUPERENAINENE

aitab perenaisi

kõigis elu- ja olukordades

Toimetus ja talitus: Tartus, Peeter Põllu tän. 5 • Telefon 9-37

Tartu Eesti Majanduse Ühisus

TELEFONID:

Juhatus 2-61
Peakauplus 10 ja 15-10
Arveosakond 10-70

TARTUS, HOLMI TÄN. 12-18

Suurem ja kõige vanem majandusühisus Eestis

OSAKONNAD: Tartus, Võru tän. 4, telef. 10-30 ja Söögiturg 3, telef. 15-70
Maal: Räpinas, telef. 33 • Pukas, telef. 18 • Puhjas,
telef. Kavilda 11 • Kavastus, telef. 22-b, • Võnnus,
telef. K. Võnnu 6, • Kambjas, telef. 1 • Lähtel, telef.
Tabivere 31-I • Varal, telef. 11

ÜLI^{III}PILASLEHT

EESTI ÜLIÕPILASKONNA HÄÄLEKANDJA

NR. 8

15. OKTOOBRI 1937

XXI AASTAKIIG

Ülikoolide seadus

VABARIIGI VALITSUSE poolt võeti 24. septembril lõplikult vastu Ülikoolide seadus, milline on ühine meie kõrgematele teaduslikkudele õppeasutistele — E. V. Tartu Ülikoolile ja E. V. Tallinna Tehnikainstituudile, milline on nimetatud uues seaduses E. V. Tallinna Tehnikaülikooliks. Uus seadus, mis asendab ka 1925. a. kehtinud E. V. Tartu Ülikooli seadust, toob enesega kaasa olulisi muudatusi meie kõrgemate õppeasutiste ellu, eriti seda aga Tartu Ülikoolis.

Ülikoolide seadus hakkab kehtima 1. jaanuarist 1938. a., välja arvatud mõned paragrahvid, millised hakkasid kehtima seaduse vastuvõtmisega.

Tähtsamaks muudatuseks, mis Ülikoolide seadus enesega kaasa toob, on asjaolu, et ülikoolides on rektor nimetatav viieks aastaks haridusministri ettepanekul riigihoidja poolt. Prorektorid ja dekaanid jäävad valitavateks — esimesed kolmeks, teised kaheks aastaks.

Seaduse ülemineku eeskirjades on ette nähtud, et E. V. Tartu Ülikooli seaduse (RT 122/23) ja E. V. Tallinna Tehnikainstituudi seaduse (RT 54, 1936) põhjal valitud või nimetatud rektorite või prorektorite, dekaanide ja prodekaanide volitused kestavad kuni 1. jaanuarini 1938. a.

Selleks tähtjaks nimetab riigihoidja haridusministri ettepanekul ülikoolide rektorid, samuti nimetab riigihoidja haridusministri ettepanekul üheks ametiajaks ülikoolide prorektorid, dekaanid ja prodekaanid ja muud ülikooli valitsuse liikmed.

Nende ametiaegade möödumisel täidetakse need kohad seaduses kindlaksmääratud ajaks ja korras, kusjuures valimised toimuvad hiljemalt üks kuu enne riigihoidja poolt nimetatud prorektorite, dekaanide, prodekaanide ja muude ülikooli valitsuse liikmete volituste lõppu.

Rektorile ja ülikooli valitsuse liikmeile on ette nähtud ametiriietus.

Nagu haridusminister A. Jaakson oma jutuajamisel ajakirjandusele uue seaduse kohta märkis, püüab see sisuliselt ülikooli prestiiži tõsta õppejõudude ja noore järelkasvu parema selektsiooni teel. Assistentide ametissekutsumine toimub edaspidi võistluse põhimõttel.

Uues seaduses on ka ette nähtud eksamimaks, mis läheb eksamineerijaile. See suurendab üliõpilase õppekulusid.

Majandusteaduskond on E. V. Tartu Ülikoolis uue seadusega muudetud iseseisvaks kaheksandaks teaduskonnaks.

Ka E. V. Tallinna Tehnikaülikool muutub Ülikoolide seaduse alusel teaduskondliku jaotusega õppeasutiseks, omades kaht teaduskonda: ehitus- ja mehaanika- ning keemia- ja mäeteaduskonna.

Ülikoolide õppekohtade nimestikus on lisaks senisele 113 professuurile ja dotsentuurile E. V. Tartu Ülikooli juures asutatud juurde 9 ja E. V. Tallinna Tehnikaülikoolis 20-le kolm uut professuuri. E. V. Tartu Ülikooli juures on uued professuurid õigusteaduskonnas sotsiaalteaduse alal, arstiteaduskonnas eugeenika, sõjaväe sanitaarteenistuse ja sõjaväe tervishoiu ning majandusteaduskonnas neli uut professuuri. Sõjalise kasvatuse sisseseadmisega ülikoolis asutatakse väljaspool teaduskondi sõjateaduse professuur.

Üliõpilased uues seaduses

MIS PUUTUB üliõpilastesse ja nende rakendusse, siis on Ülikoolide seaduses nende jaoks pühendatud eripeatükk, milline toodud allpool.

1. ÜLDEESKIRJAD.

§ 88. Üliõpilasteks võetakse vastu mõlemast soost isikuid, kes on vähemalt 17 aastat vanad ja on lõpetanud ülikooli astumist õigustava gümnaasiumi, mõnesse teaduskonda astumist õigustava kõrgema kutsekooli või mõne muu õppeasutise, mis haridusministri poolt on tunnustatud ülikooli astumist õigustavaks, või õiendanud vastavad eksamid.

§ 89. Isikud, kes on lõpetanud välismaa kooli, mis haridusministri poolt tunnustatud ülikooli astumist õigustavaks, võivad ülikooli astuda ainult peale sellekohase eksami rahuldavat õiendamist eesti keeles.

Erijuhtudel võib haridusminister välismaalasi eesti keele eksamist vabastada või neile eksami õiendamise tähtaega pikendada.

Välismaalasi võetakse üliõpilaseks ainult sel juhul, kui vastavas teaduskonnas ruumi jätkub.

§ 90. Haridusminister määrab iga aasta 15. maiks, kui palju üliõpilasi võib võtta üksikutesse teaduskondadesse ja osakondadesse. Üliõpilaste vastuvõtmine ja tarbe korral ka sisseastumise- või võistluseksamid toimuvad haridusministri poolt antud määruste alusel.

§ 91. Peale üliõpilaste lastakse ülikooli loengutele ja harjutustele, kuivõrd siin ruum ja sisseseeded lubavad, ka vabakuulajaid, kellele vastuvõtutingimused määrab ülikooli nõukogu haridusministri kinnitamisel.

§ 92. Ülikooli astumisel maksavad üliõpilased imatrikulatsioonimaksu. Ülikoolis õppimise eest võetakse üliõpilastelt kui ka vabakuulajatelt ülikooli kasuks üldist õppemaksu. Praktiliste tööde eest võetakse ülikooli üksikute asutiste heaks erimaksu. Üliõpilastelt võetakse samuti maksu eksamite eest. Nende maksude võtmise korra kinnitab haridusminister, maksu määrab haridusministri ettepanekul Vabariigi Valitsus.

§ 93. Ülikooli valitsusel on õigus andekaid ja õpingutes vähemalt hästi edasijõudvaid üliõpilasi, nende hulgas eeskätt kehvemaid, vabastada § 92 nimetatud maksudest kas osaliselt või täielikult — kuni 15 protsendi ulatuses õppemaksude kogusissetulekust. Väljaspool sellest normist on ülikooli valitsusel õigus § 92 tähendatud maksudest vabastada ülikooli teenistuses seisvate isikute lapsi ja samuti üliõpilasi, kes õpivad

ülikoolis mõne välisülikooli või välisriigi stipendiaatidena. Andekad ja õpingutes hästi edasijõudvad üliõpilased võivad saada peale selle toetusraha riigi- või erisummadest ülikooli nõukogu poolt antud määruste põhjal või ka muudest allikatest tingimustel, mis toetusraha asutajad on üles seadnud kokkuleppel ülikooli valitsusega.

2. ÜLIÕPILASKOND.

§ 94. Üliõpilased võivad omavahel asutada üliõpilaskonvente käesoleva seaduse lisas toodud põhikirja alusel. Üliõpilaskonventide asutamine toimub ülikooli valitsuse loal, kes enne kuulab ära üliõpilaskonna esinduse ja vanematekogu arvamise. Üliõpilaskonvente võib asutada nii Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli kui ka Eesti Vabariigi Tallinna Tehnikaülikooli juures.

Üliõpilaskonvendid ei või vähemad olla kui 20-liikmelised. Üliõpilaskonvendid teostavad oma liikmete ühiskondlikku kasvatust ja distsipliinaarset järelevalvet nende üle. Üliõpilaskonventidel on üldistes seadustes ettenähtud korras registreeritud vilistlaskogud. Üliõpilaskonventidel võivad olla erinevad välismärgid.

Sõpruslepinguid välisriikide üliõpilasorganisatsioonidega ja omavahelisi ühendusi võivad üliõpilaskonvendid sõlmida ja ellu kutsuda ainult ülikooli valitsuse loal, kes registreerib ja kinnitab vastavalt lepingud või põhikirjad.

Üliõpilaste erisihhiliste ühingute asutamine toimub ülikooli valitsuse loal.

§ 95. Üliõpilaskonventidel on vanemad. Vanemad juhivad kasvatustööd ja valvavad oma konventi kuuluvate üliõpilaste distsipliini järele. Vanema valivad üliõpilaskonvendid ülikooli lõpetanud vilistlaste hulgast oma vilistlaskogu heakskiitmisel; vanemad kinnitab ametisse üliõpilaskonna kuraator.

§ 96. Kõik üliõpilased koos moodustavad ühiste kasvatuslikkude, kultuuriliste ja majanduslikkude huvide, seisukohtade ja ülesannete teostamiseks üliõpilaskonna, eraldi Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli ja Eesti Vabariigi Tallinna Tehnikaülikooli juures.

Ühiste ürituste ettevõtmisel ja teostamisel välismaal ja välismaa üliõpilaskondadega kui ka muudeks eesmärkideks liituvad mõlemad üliõpilaskonnad Eesti Üliõpilaskonnaks.

Eesti Üliõpilaskonna otsused tehakse koos mõlema üliõpilaskonna organite poolt korra järgi, mis nähakse ette mõlema üliõpilaskonna vahel sõlmitud Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli ja Eesti Vabariigi Tallinna Tehni-

kaülikooli valitsuste poolt heakskiidetud ja haridusministri poolt kinnitatud kokkulepped.

§ 97. Üliõpilaskonna organiks on üliõpilaskonna esindus. Selle juures on üliõpilaskonna vanematekogu ja kuraator.

§ 98. Üliõpilaskonna esindus koosneb üliõpilaskonventide poolt valitud esindajaist, kelleks võivad olla ainult ülikoolis immatrikuleeritud Eesti kodakondsusesse kuuluvad üliõpilased.

Üliõpilaskonna esindus esindab üliõpilaskonda, valitseb üliõpilaskonna varasid ja juhib ta kultuurilisi ning majanduslikke ettevõtteid, annab vanematekogu eelneval heakskiitmisel ja ülikooli valitsuse kinnitamisel distsiplinaarmäärusi, mis on kohuslikud kõikidele üliõpilastele, moodustab üliõpilaskohtu ja teostab muid käesolevas seaduses ettenähtud ülesandeid.

Üliõpilaskonna esinduse koosolek on otsusevõimeline, kui on koos esinduse hääleõiguslike liikmete enamus. Otsus loetakse vastuvõetuks, kui selle poolt on üle poole koosolevaist hääleõiguslikest liikmetest. Üliõpilaskonna põhikirja vastuvõtmisel ja muutmisel ning kõigile üliõpilastele kohuslike korralduste andmisel on nõutav $\frac{3}{4}$ koosolevate hääleõiguslike liikmete pooltolemine, mis ei või olla vähem kui esinduse hääleõiguslike liikmete enamus. $\frac{1}{4}$ esinduse hääleõiguslike liikmete nõudmisel on esindus enne otsuse tegemist ülestõstetud küsimuses kohustatud ära kuulama üliõpilaskonna vanematekogu arvamuse.

§ 99. Üliõpilaskonna esindusel on õigus omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning sõlmida lepinguid. Üliõpilaskonna varade ja lepingute maksustamine toimub ühisel alusel ülikooli varade ja lepingute maksustamisega.

Üliõpilaskonna kinnisvarade võõrandamine, samuti üldsummas suuremate kohustuste täitmine, kui seda võimaldab üliõpilaskonna aastane sissetulek talle määratavast õppemaksu protsendist, võib toimuda ainult ülikooli valitsuse heakskiitmisel.

§ 100. Üliõpilaskonna üldtarviduste ja ettevõtete kuludeks määratakse igal aastal ülikooli erisummadest kuni 7 protsenti õppemaksude sissetulekust — kooskõlas eelarvega, mille üliõpilaskonna esindus esitab ülikooli valitsusele kinnitamiseks. Üliõpilaskonna majanduslikku asjaajamist selle seaduspärasuse ja otstarbekohasuse seisukohalt kontrollib Eesti Vabariigi Tartu ülikoolis rektor majandusdirektori kaudu, Eesti Vabariigi Tallinna Tehnikaülikoolis rektor.

§ 101. Üliõpilaskonna esindus moodustatakse üliõpilaskonventide esindajaist. Eesti Vabariigi Tartu ülikooli üliõpilaskonna esindusse saadab iga üliõpilaskonvent ühe hääleõigusliku esindaja ja iga täis 40 liikme pealt. Eesti Vabariigi Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilaskonna esindusse saadab iga üliõpilaskonvent ühe hääleõigusliku esindaja iga täis 20 liikme pealt. Eesti Vabariigi Tartu ülikoolis võivad üliõpilaskonvennid, kellel on alla 40 liikme, esindaja saamiseks üliõpilaskonna

esindusse paarikaupa liituda. Esinduse moodustamisel arvestatakse ainult ülikoolis immatrikuleeritud Eesti kodakondsusse kuuluvaid üliõpilasi.

Iga üliõpilane võib korraga kuuluda ainult ühte üliõpilaskonventi.

Esinduse moodustamise lähemad üksikasjad määratakse ligemalt üliõpilaskonna põhikirjas.

§ 102. Üliõpilaskonna vanematekogu hoolitseb üliõpilaskonna ühiskondliku kasvatustöö edukuse eest, juhtides seda ühistele eesmärkidele, lähendab üliõpilaskonventide vahelisi lahkkelisi, on üliõpilaskonna esinduse abiks majanduslike asjade ja temale seiskobavõtmiseks saadetud küsimuste lahendamisel, algatab üliõpilaskonna esinduses üliõpilastele kohustuslike distsiplinaarmääruste andmist. Distsiplinaarsetes küsimustes üliõpilastele üldkohustuslikud otsused teeb üliõpilaskonna esindus vanematekogu eelneval heakskiitmisel.

Üliõpilaskonna vanematekogu avaldab ülikooli valitsusele oma arvamust asutatavate üliõpilaskonventide kohta.

§ 103. Üliõpilaskonna vanematekogu koosneb üliõpilaskonventide vanemast, kes on otseselt esindatud üliõpilaskonna esinduses. Eesti Vabariigi Tartu ülikoolis on üliõpilaskonna vanematekogu liikmeteks kokkuleppel ka üks igast kahe konvendi vanemast, kes üliõpilaskonna esindusse esindaja saamiseks on paarikaupa liitunud.

Üliõpilaskonna vanematekogu otsusevõime ja hääletamise korra kohta on kehtivad käesolevas seaduses üliõpilaskonna esinduse kohta käivad eeskirjad.

Üliõpilaskonna kuraatori ja tema abi valib vanematekogu vähemalt $\frac{2}{3}$ koosolijate hääleteenamusega, mis ei saa olla väiksem kui vanematekogu liikmete enamus.

§ 104. Üliõpilaskonna kuraatori ja tema abi ülesandeks on järelevalve üliõpilaskonna organite ning koos vanematekoguga konventide vanemate kaudu ka üliõpilaskonventides toimuva ühiskondliku kasvatustöö üle; eriti üliõpilaskonna kuraator valvab üliõpilaskonna esinduse poolt antud distsiplinaarotsuste ja määruste täitmise järele. Küsimuste arutamisel, mis puutuvad üliõpilaskonna kasvatustöösse ja distsipliini, võtab kuraator või tema abi sõnaõigusega osa ülikooli organite koosolekuist.

Rektoril on igal ajal õigus kontrollida üliõpilaskonna kuraatori tegevust ja nõuda talt teateid ning seletusi.

§ 105. Üliõpilaskonna kuraator ja tema abi valitakse ülikooli määraliste õppejõudude hulgast 2 aastaks üliõpilaskonna vanematekogu poolt. Üliõpilaskonna kuraatori ja tema abi kinnitab ametisse haridusminister, ära kuulanud ülikooli valitsuse arvamuse. Kui haridusminister ei pea võimalikuks kandidaati kinnitada, toimub 2 nädala jooksul uus valimine. Ei pea haridusminister võimalikuks ka seekord esitatud kandidaati kinnitada, nimetab ta ise üliõpilaskonna kuraatori või

selle abi ülikooli määraliste õppejõudude hulgast. Samuti nimetab haridusminister kuraatori ja tema abi, kui § 103 ettenähtud valimised teistkordselt kas puuduliku häälteenamuse või mõnel muul põhjusel toime ei tule.

Kuraatori ja tema abi ameti vastuvõtmine on ülikooli õppejõule kohustuslik. Õppejõud, kes ühe ametiaja on olnud kuraatoriks või tema abiks, ei ole tagasi valitav järgneva ametiajaks.

§ 106. Üliõpilaste omavahelised lahkeliid, mida pole suudetud kõrvaldada lepituse teel, lahendatakse sunduslikus vahekohtus. Vahekohtu otsusega süüdlaseks tunnistatud poolele määrab karistuse üliõpilaskohus, vastavalt vahekohtu korras ettenähtud eeskirjadele. Üliõpilaskonna esinduse poolt käesolevas seaduses ettenähtud korras antud ja kinnitatud määruste rikkujad alluvad üliõpilaskohtule, välja arvatud eriti rasked süüteod, mis üliõpilaskonna kuraatori esitisel alluvad akadeemilisele kohtule. Üliõpilaskohtu otsusele võib edasi kaevata akadeemilisele kohtule.

Lähemad eeskirjad vahekohtu ja üliõpilaskohtu koosseisu, kohtupidamise ja edasikaebe korra ja määruste määrade kohta nähakse ette üliõpilaskonna põhikirjas.

§ 107. Üliõpilaskonna korralduse lähemad üksikasjad määratakse käesoleva seaduse alusel üliõpilaskonna põhikirjas, mille võtab vastu üliõpilaskonna esindus ja kinnitab haridusminister, ära kuulanud üliõpilaskonna vanematekogu ja ülikooli nõukogu arvamusi.

§ 108. Ülikooli distsipliini ja korra suhtes kuuluvad üliõpilased: a) rektori, b) akadeemilise kohtu alla. Rektori ja akadeemilise kohtu õigused ülikooli distsipliini puutuvais küsimustes, kohtu koosseis ja kohtupidamise kord määratakse lähemalt ülikooli nõukogu määruses, milles kinnitab haridusminister.

Akadeemilise kohtu otsustada kuuluvad üliõpilaskonna kuraatori esitamisel ka eriti rasked üliõpilaste omavahelised distsiplinaar-süüteod, mis tagajärjena võib kaasa tuua ajutise või jäädava ülikoolist eemaldamise.

Üliõpilaste koosolekuteks ülikooli ruumides on tarvilik rektori luba. Üliõpilaste poolt korraldatud avalikkudeks pidustusteks ja rongkäikudeks on tarvilik üliõpilaskonna kuraatori nõusolek, kusjuures need rongkäigud ja pidustused, nagu muudki koosolekud väljaspool ülikooli, alluvad sellekohastele seadustele ja määrustele.

Haridusministri seletus

Üliõpilaskondliku uue rakenduse kohta oma jutujamisel haridusminister A. Jaakson seletas järgmist:

„Ülikoolide seadusse kuulub ka uus üliõpilaskonna elu korraldus, mis on ühine Tartu ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilaskondadele. Seadus näeb ette üliõpilaskonnade üliõpilaskonvendi. Konvendid ei või olla vähemad kui 20-liikmelised. Neil võivad olla erinevad välismärgid ja on ette nähtud võimalus, et konvendid omavahel võivad sõlmida ühendusi.

Uue üliõpilaskonna korraldusega teostub ka üliõpilaskonventide vanemate instituut. Vanema, kes teostaks järelevalvet kasvatustöö üle oma konvendis, valiv. sinna kuuluvad üliõpilased ise oma vilistlaste hulgast vilistlaskogu heakskiitmisel. Konventide vanematest moodustub üliõpilaskonna vanematekogu, kes valib haridusministri kinnitamisel üliõpilaskonna kuraatori. Vanematekogu ja kuraatori instituudi loomisega on tahetud anda enam tähelepanu üliõpilaste kasvatustööle, kuid samas on jäädud põhimõtte juurde, et see kasvatustöö on eeskätt üliõpilase enesekasvatus. Selle kasvatustöö üle järelevalvajate valikul on jäetud otsustav sõna üliõpilastele enestele.

Üliõpilaskonna esinduse ülesanded uue seadusega laienevad. Esinduse ülesandeks oli seni ainult üldisema iseloomuga üliõpilaskondade asjade ajamine kultuurilisel ja majanduslikul alal. Uue seaduse järgi kuulub esinduse ülesannetesse vanematekogu kaasabil välja töötada ka üldist eeskirja üliõpilaste omavahelise distsipliini alal, moodustada üliõpilaskonna kohus jne.

Üliõpilaskonna esindus koostub üliõpilaskonventide esindajaist. Tartus saavad konvendid ühe esindaja iga 40 liikme pealt ja väiksemad konvendid ühe esindaja paarikaupa liitudes. Tallinnas, kus üliõpilaste arv on väiksem, on esinduse saamise aluseks võetud 20 liiget.

Organiseerimata üliõpilaste esindust ette nähtud ei ole. Seda küsimust on põhjalikult kaalutud. Kogu üliõpilaskonna uut korraldust läbib põhimõte, et üliõpilased hariduse kõrval ülikoolis olles saaksid ka kasvatust. Selles mõttes seadus püüab soodustada organiseerimist. Uus seadus paneb konventidele peale rohkem kohustusi ja vastavalt sellele annab täie õiguse esinduse saamiseks ainult neile üliõpilastele, kes kannavad ka kõik kohustused. Kõige sellega ei ole tahetud kedagi

Üliõpilaskonvendi normaalpõhikirj

Lisa nr. 2-na ülikoolide seaduse juurde võttis vabariigi valitsus samuti 24. sept. s. a. vastu üliõpilaskonventide põhikirja, mille sisu on järgmine:

I

ÜLIÖPILASKONVENDI EESMÄRK

§ 1. Ülikoolide seaduse alusel asutatakse üliõpilaskonvent (nimi).

§ 2. Üliõpilaskonvendi (nimi) eesmärgiks on arendada igakülgselt oma liikmeid, vaimselt, kultuuriliselt ja kehaliselt, eriti aga teostada oma liikmete kasvatust, arendada ja süvendada neis distsipliinitunnet kui ka kokkukuuluvuse tunnet teistesse üliõpilaskonventidesse kuuluvate üliõpilastega.

§ 3. Oma eesmärgi saavutamiseks on üliõpilaskonventidel kasutada kõik seadustega lubatud vahendid; eriti võib ta 1) kasutada raamatukogusid ja lugemislaudu, 2) korraldada kursusi, kirjandusõhtuid, kõnekoosolekuid, koosviibimisi ja ekskursionid, 3) hoolitseda üliõpilaskonvendi vanema kaudu oma liikmete kasvatuse ja distsipliini eest, 4) asutada osakondi ja toimkondi, 5) sõlmida ülikooli valitsuse loal sõpruslepinguid välisriikide üliõpilaskonventidega ja ellu kutsuda ühendusi teiste üliõpilaskonventidega ülikooli valitsuses registreeritud ja kinnitatud lepingu või põhikirja alusel.

§ 4. Üliõpilaskonvent saab sissetulekuid liikmemaksudest ja annetustest.

§ 5. Üliõpilaskonvendi tegevuskohaks on kogu Eesti Vabariik.

II

ÜLIÖPILASKONVENDI LIIKMED

§ 7. Üliõpilaskonvendi liikmeiks võivad olla vastavalt kodukorrale (ülikooli nimetus) üliõpilased.

§ 8. Üliõpilaskonvendi liikmed on: noorliikmed, lihtliikmed ja tegevliikmed. Noorliikmeteks loetakse üliõpilaskonventi vastuvõetud üliõpilane, kes on alles esimest aastat ülikoolis ega pole valitud tegevliikmeks; lihtliikmeks loetakse üliõpilaskonventi vastuvõetud üliõpilast, kes on vähemalt teist aastat ülikoolis ega pole valitud tegevliikmeks.

§ 9. Üliõpilaskonvendi organitesse võib valida ainult tegevliikmeid.

§ 10. Peakoooleku poolt määratud korras liikmemaksu tasumata jätnud ja üliõpilaskonvendi tegevusest mitte osa võtnud või oma kohustusi üliõpilaskonvendi vastu täitmata jätnud liikmed loetakse üliõpilaskonvendist lahkunuiks üliõpilaskonvendi koosoleku otsusel. Liikmemaksu tasumisel, kohustuste täendamisel ja põhjustel, mis üliõpilaskonvendi koosolek peab küllaldasteks, võib neid üliõpilaskonvendi otsusega uuesti liikmeiks vastu võtta.

§ 11. Liiget, kelle tegevus pole kooskõlas üliõpilaskonvendi eesmärgiga, võib üliõpilaskonvendi koosolek konvendist välja heita $\frac{1}{4}$ häälteenamusega.

esindusest välja tõrjuda, kuna seadus kõigiti kergeks teeb esindust soovijaile liituda omaette konvendiks, kelle ülalpidamise kulud võivad olla minimaalsed ja kellele ülikool omalt pooltki tulevikus võiks vastu tulla ka ruumide tasuta lubamisega või mõnel muul teel.“

Seaduse järgi peaks uus üliõpilaskondlik rakendus valmima ning teotsema hakkama pärast 1. veebruarit a. Selle kohta on maksma hakkamise juhtnõõrides öeldud:

„Kuni käesolevas seaduses ettenähtud üliõpilaskonvadade organite moodustamiseni esindab Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli üliõpilaskonda ja valitseb tema ettevõtteid haridusministri poolt nimetatud üliõpilaskonna ajutine juhatus, kes korraldab ka uue üliõpilaskonna esinduse ellukutumist hiljemalt 1. veebruariks 1938. a.

Eesti Vabariigi Tallinna Tehnikaülikooli juures esindab üliõpilaskonda, valitseb tema ettevõtteid ja kor-

raldab samaks ajaks uue üliõpilaskonna esinduse ellukutumise Eesti Vabariigi Tallinna Tehnikainstituudi seaduse (RT nr. 54 — 1936. a.) põhjal moodustatud üliõpilaskonna ajutine juhatus.

Hiljemalt 1. veebruariks 1938. a. korraldavad mõlema ülikooli prorektorid üliõpilaste vanematekogu moodustamise, kes hiljemalt ühe nädala jooksul asub uue kuraatori vallimisele. Kuni uue üliõpilaskonna põhikirja kehtima panemiseni töötavad käesolevas seaduses ettenähtud üliõpilaskondade esindused ja üliõpilaskondade juurde kuuluvad organid nende endi poolt väljatõõtatud ja üliõpilaskonna kuraatori poolt kinnitatud ajutise kodukorra alusel.

Käesoleva seaduse jõustumisel olemasolevad üliõpilaskonventide organisatsioonid võivad teotseada edasi oma senise põhikirja alusel kuni 15. jaanuarini 1938. a., mis ajaks nad peavad ümber korraldama käesoleva seaduse põhjal.“

III

ÜLIÖPILASKONVENDI TEGEVUSE JUHTIMINE

§ 12. Üliõpilaskonvendi juhtimist teostavad: juhatus, koosolekud, üliõpilaskonvendi vanem ja üliõpilaskonvendi kohus. Asjaajamise sisemine kord määratakse kindlaks üliõpilaskonvendi kodukorras.

§ 13. Juhatus ajab üliõpilaskonvendi jooksvaid asju.

§ 14. Juhatus on vähemalt 3-liikmeline, kuhu kuuluvad esimees, abiesimees ja kirjatoimetaja. Peakoo-solekul on õigus juhatusliikmete arvu suurendada. Juhatus valitakse peakoooleku poolt üheks poolaastaks liht-häälteenamusega.

§ 15. Juhatus koosolek on otsusvõimeline, kui sellest võtab osa enamus juhatus liikmetest, nende hulgas esimees või abiesimees. Juhatus koosolek protokollitakse.

§ 16. Juhatus asupaigaks on (linna nimetus).

1. Koosolekud.

§ 17. Üliõpilaskonvendi koosolekud on: 1) korralised, iganädalased asjaajamiskoosolekud, 2) poolaasta peakooolekud ja 3) erakorralised koosolekud.

Poolaasta peakoooleku, samuti erakorraliste koosolekute kokkukutsujaks on juhatus. Ta teeb seda omal algatusel, $\frac{1}{3}$ tegevliikmete või revisjonikomisjoni nõudmisel. Koosolekuid juhatab juhatus esimees, protokollib kirjatoimetaja. Koosolekuist võtavad sõna- ja hääleõigusega osa tegevliikmed. Üliõpilaskonvendi kodukorras nähakse ette küsimused, millede arutamisest noor- ja lihtliikmed võivad osa võtta sõnaõigusega. Tegevliikmeks vastuvõtmist, üliõpilaskonvendist väljaheitmist, samuti kasvatus- ja distsipliiniküsimusi otsustatakse ilma liht- ja noorliikmete osavõtuta.

§ 18. Peakooolek: 1) valib juhatus, revisjonikomisjoni ja kohtu ning toimetab muid valimisi; 2) vaatab läbi ja kinnitab juhatus, osakondade ja revisjonikomisjoni aruanded, tegevuskava ja üliõpilaskonvendi tulude ja kulude eelarve; 3) määrab kindlaks liikmemaksu suuruse ja maksmise korra; 4) kinnitab üliõpilaskonvendi kodukorra.

Peakoooleku poolt vastuvõetud eelarve, liikmemaksu ja tema poolt otsustatud suuremad majanduslikud küsimused kuuluvad vilistlaskogu juhatus kinnitamisele.

§ 19. Asjaajamiskoosolekud otsustavad jooksvaid küsimusi.

§ 20. Koosolekud on otsusvõimelised, kui koos on $\frac{3}{4}$ kõigist (linna nimetus) viibivaist liikmeist. Otsused tehakse osavõtjate $\frac{3}{4}$ häälteenamusega.

Koosolekutest osavõtmine on üliõpilaskonvendi liikmeile kohustuslik. Koosolekutelt puududa võib ainult

mõjuvatel põhjustel, millest tuleb aegsasti juhatusesele teatada.

§ 21. Koosolekute otsused protokollitakse ja kinnitatakse järgmise koosoleku poolt.

2. Üliõpilaskonvendi vanem.

§ 22. Kasvatustöö juhtimist ja liikmete distsipliini järele valvamist teostab üliõpilaskonvent vanema abil, kes valitakse ülikooli lõpetanud vilistlaste hulgast vilistlaskogu heakskiitmisel ja kelle kinnitab ametisse üliõpilaskonna kuraator.

Üliõpilaskonvendi vanem võib seisma panna kasvatuslikke ja distsiplinaarsete küsimuste kohta käivaid organisatsiooni otsuseid ja esitab neid vilistlaskogu juhatusesele lõplikuks lahendamiseks, võib osa võtta üliõpilaskonvendi kohtuistungitest ja oma äranägemise järgi anda asju üliõpilaskonvendi kohtu lahendada.

§ 23. Üliõpilaskonvendi vanem teostab oma ülesandeid üliõpilaskonvendi peakoooleku poolt valitud vanema tegevliikme abil, kelle ta ametisse kinnitab.

§ 24. Kohtu koosseisu, asjaajamiskorra ja karistumäärade näeb ette kodukord.

3. Revisjonikomisjon.

§ 25. Üliõpilaskonvendi kassa, arveraamatute ja kassadokumentide revideerimiseks valitakse igal poolaastal kolmeliikmeline revisjonikomisjon. Revisjonikomisjoni liikmed valivad endi hulgast juhataja, kes kutsub kokku revisjonikomisjoni ja juhatab koosolekut. Revisjonikomisjoni istungitest võtab osa sõnaõigusega üliõpilaskonvendi vanem.

IV

ÜLIÖPILASKONVENDI LIKVIDEERIMINE

§ 26. Üliõpilaskonvent tuleb likvideerimisele ülikooli valitsuse otsusel, kui ta liikmete arv langeb alla ülikoolide seaduse § 94 ettenähtud arvust või üliõpilaskonvendi peakoooleku otsusel, mis tehakse $\frac{3}{4}$ liikmete poolt olemisel. Üliõpilaskonvendi likvideerimiseks määrab vastavalt kolmeliikmelise likvideerimiskomisjoni kas ülikooli valitsus või üliõpilaskonvendi peakooolek. Likvideerimiskomisjon täidab üliõpilaskonvendi vastu esitatud nõuded ja annab oma tegevusest aru üliõpilaskonna kuraatorile.

§ 27. Oma tegevuse lõpetanud üliõpilaskonvendi varad langevad (vastavalt Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli või Eesti Vabariigi Tallinna Tehnikaülikooli nime- tus), kui see pole teisiti ette nähtud üliõpilaskonvendi likvideerimisel vastavalt ülikooli valitsuse nõusolekule.

Eesti üliõpilassportlased Kaunase staadionil

Vasakul — Eesti meeskond defilees. Vasakult paremale: Öunap, Prööm, Piliste, Kiipsaar, Äärma. Paremal — naiskond võistlusi jälgimas. Vasakult paremale: Leedu naissportlane Sivoachaite, pr. Erikson, prl. Uus, pr. Kärсна ja prl. Arras.

Võitsime

12. SELL-i olümpiamängud Kaunases

Kaks pinevat võistluspäeva 12. SELL-i olümpiamängudel Kaunases kirjutasi taas kuldseid lehekülgi Eesti üliõpilasspordi ajalukku. Nelja maa üliõpilassportlaste jõukatsumisel 25. ja 26. septembril, saavutas meie mees- ja naiskond ülekaaluka võidu, omandades 22 esikohast 16. Teistkordselt Kaunases krooniti meid võidupärjaga, mille teenisime 195 punktiga Läti 121, Leedu 90 ja Soome 61 vastu.

„Kui kõik mehed oluksid kaasas, oluks nagu veidi piinlik veel ülekaalukamat võitu vastu võtta“, nii rääkis isegi keegi meistreist tagasisõidul. Meeskonna esialgne koosseis oli tänavu tugevam kui kunagi varem, mis läkitatud SELL-i olümpiamängudele. Aga nagu tavaliselt — juba Tartu jaamas tuli hakata tegema nimekirjas kustutamisi. Selgus, et Sule, Viiding, Erikson, Susi ja Jakobson ei võta osa üliõpilaskonna värvide kaitsmisest. Nii siis asusime teele rahvusmeeskonnast veidi nõrgemas koosseisus.

Mell Eestis on kujunenud nii, et peaaegu kõik „tippmehed“ võistlusrajal on ühtlasi ka „Alma Materi“ kasvandikud. Sellega teised SELL-i maad, näiteks Soome, ei saa uhkustada. Siiski vennasrahva tudengid lahe tagant on meilt alati näpanud esikoha — olgu kas

või poole punktiga, nagu näiteks mullu Helsingis. Tänavu oli juba ette teada, et Soome üliõpilaskond on Kaunases esitatud vaid 5 võistlejaga. Küllap see teadmine leevendas närveldamist. Juba teele asudes tundisime, et kõik trumbid on meie käes.

Võistlusrajale oli meie poolt määratud 14-liikmeline meeskond ja 5-liikmeline naiskond. Esindajaina sõitsid kaasa üliõpilaskonna kehakasvatuse toimkonna juhataja ksv. H a n k o ja majandusjuht ksv. S u u r s ö ö t.

*

Peale 10 tundi kestnud reisi jõudsime Kaunasesse 24. septembri hommikupoolikul väsinult ja tülinult, kuid siiski kindla lootusega juba järgmisel päeval näha sini-must-valget lehvimas võidumastis. Üle 30 lätlase laulsid ja käratsesid Riias kuni Leedu pealinnani samas vagunis, kus meie väsinult püüdsime tukkuda. Järgmisel hommikul saabus ka 5 soomlast.

Spordirahvas armastab öelda, et kui algus on vilets, siis lõpp on hea. Kui Kaunases lahkusime rongilt, oli taevaskallis pilvelooris ja vihma valas nagu oa varrest. Orkester müristas marssi, kuid see polnud

määratud meile. Mõned leedu üliõpilased olid jaamas, kuid neile tuli eestlaste saabumine nagu väiksel selgest taevast. Oli ju meid oodatud alles õhtuse rongiga, nüüd olime aga siin ja igatsesime korralikkü hommi-kusööki. Lätlased sõidutati ära omnibusega. Meie jääme aga murelikult vaatama vihmase. Varsti ener-gilised vastuvõtjad olid leidnud korteri ja tellinud auto-buse ka meile.

Eesti õrnemsoost sportlased paigutati korterisse Kaunase esindusotelli „Trys milžina“ („Kolm hiig-last“), kuna meeskond ja esindajad leidsid ulualuse hot-ellis „Central“.

Reedene päev ja laupäeva hommikupoolik oli mää-ratud puhkamiseks ning linnaga tutvumiseks. Öhtu-poolikul algasid 12. SELL-i olümpiamängud.

Meie tudengid olid võistlusrajal klass omaette, kelle poole kogu Leedu spordipublik vaatas alt üles. „Estija“ oli sagedasem sõna, mida valjult hääldajad kuulutasid üle staadioni. Küllap lüüasaamine Tallinnas maavõist-lusel on pannud leedulasi meid hindama.

Päris aukartlikult keegi spordihuviline leedu üli-õpilane sosistas staadionil meie lehemehle kõrvale: „Kas tõesti need kuulsused, kes Tallinnas andsid meile sauna, on üliõpilased?“ Ei taheta nagu uskuda, et meie ei talita nii nagu üks naaber, kes 1929. a. Kaunasesse oli saatnud meeskonna, kelle hulgas oli „üliõpilasi“ ilma gümnaasiumi lõputunnistusega.

Õhkkond staadionil oli Eestit pooldav ja aplausi-dega ei olnud kitsi. Ei tule leedulasele sugugi rohkem käteplaginat kui mõnele meie lemmikule. „Tipp-meeste“ tegevust jälgitakse põnevusega. Kui Toom-salu hüppab, ohe käib läbi tribüüni. Kui teivashüp-pes lattu kukub 4 m kõrguselt, kiljatavad naised. Kui Issak heidab, siis silmad jälgivad ootusrikkalt oda-kaart. Ja Kuuse saab aplausi enne, kui jalad on jõudnud mulda.

Populaarseim mees on Toomsalu, kes ruttav ühelt rajalt teisele ja nopib esikohti.

Tundub, et meie mehed ei pingutanudki väga, see ilmnes selgesti üldiselt keskpärastes tagajärgedes. Ai-tab sellest, kui saadakse esikohti.

Soomlasi, neid kardetavamaid põhjapoegi, on staa-dionil vaid 5. Tuntumad nende hulgas on Jokela, Huovinen ja Aarniala. Kuuldavasti mitmed parimad, nagu Kalima, Kuntsi, Vaino jne. ei sõitnud kaasa majanduslikel põhjusil. Lätlasi oli rohkem kui meid. Võistlesid kaasa Alers, Liepinš, Zarinš, jt. Leedulaste parimad olid Komaras ja Fominas.

Meie võistlejad kaebasid, et staadion pole küllalt hea. Küllap korraldajad seda almasid, sest „kuulsused“ ise haaravad rullisanga või rehavarre, et seada ja kor-raldada jooksurada või hüppekohta. Ainult meie nime-dest need sõbralikud leedulased ei saanud jagu. Kul-marist tehakse Kultuaras, õunapist — õunupas, Uusist — Um jne. Aga mis loevad nimed, kui lä-bisaamine on muldu südamek.

Ei oleks julgenud loota sellist toredat kohtlemist, nagu meile sai osaks Kaunases. Kõigist üritustest peale rohkearvulise Leedu tudengitepere võttis osa ka hari-dusminister Tonkunas, kes avas olümpiamängud ja jagas auhindu.

Õieti pidulikult sündmuseks kujunes bankett ohvit-seride klubis „Romove“. Luksuslikult sisustatud ruu-mides oli koos üle 100 inimese, nii olümpiamängudest osavõtjad kui ka kohalikud tegelased, eesotsas haridus-ministriga ja Kaunase ülikooli rektoriga.

Pidulikult aktusel Leedu haridusminister jagas välja auhindad, milledest enamiku saime meie. Tõime kaasa suure hõbepokaali, mille rändauhinnana oli välja pan-nud Soome president ja eriauhinna hõbekuju. Medaleid said mitmed mehed peotäie.

Aktusele järgnes pidulik õhtusöök ja hiljem tant-suõhtu korp. „Neo-Lithuania“ ruumes. Öhtu-poolikul pandi SELL maade üliõpilaskondade poolt pärg Tundmata Sõduri hauale, mis osavõtjatele oma huvitava tseremooniaga jättis unustamatu mälestuse.

27. septembri hommikul algas meie üliõpilassport-laste tagasisõit.

*

Võistluste tehnilised tulemused kujunesid järgmis-tekst:

100 m jooks: 1) Toomsalu (E) 11,0; 2) Alers (Lä) 11,1; 3) A. Raska (E) 11,2; 4) Girgensons (Lä); 5) Parikka (S).

200 m jooks: 1) Toomsalu (E) 22,6; 2) G. Alers (Lä) 22,7; 3) Huovinen (S) 23,4; 4) Girgensons (Lä) 23,4.

400 m jooks: 1) Aarniala (S) 51,2; 2) Kulmar (E) 51,4; 3) Beckmann (E) 51,7; 4) Kuškis (Lä); 5) Jer-mulaievas (Le) ja 6) Skuja (Lä).

800 m jooks: 1) Pilište (E) 2:02,0; 2) Tendis (Le) 2:03,6; 3) Balodis (Lä); 4) Barkouskas (Le); 5) Za-nelis (Lä).

1500 m jooks: 1) Pilište (E) 4:10,4; 2) Prööm (E) 4:10,8; 3) Tendis (Le) 4:11,5; 4) Lehtinen (S).

3000 m jooks: 1) Lehtonen (S) 9:00,6; 2) Prööm (E) 9:00,9; 3) Laipeniks (Lä) 9:16,3; 4) Kalpokas (Le) ja 5) Vanags (Lä).

110 m tõkkeid: 1) Toomsalu (E) 16,0; 2) Komaras (Le) 16,0; 3) Huovinen (S) 16,1; 4) Beckmann (E) 16,9; 5) Girgensons (Lä); 6) Baezius (Le).

4 × 100 m teatejooks: 1) Eesti (Kulmar, Beck-mann, Raska, Toomsalu) 43,7; 2) Läti 43,8; 3) Soome 44,0.

100 + 200 + 300 + 400 m teatejooks: 1) Eesti (Äärma, Raska, Kulmar, Beckmann) 2:01,4; 2) Soome 2:01,8; 3) Läti 2:03,0; 4) Leedu.

Kõrgushüpe: 1) Kuuse (E) 1.85; 2) Komaras (Le) 1.80; 3) Järvasoo (E) 1.75; 4) Borskis (Lä) 1.75; 5) Alers (Lä) 1.75.

Teivashüpe: 1) Äärma (E) 3.85 (uus SELLI rekord); 2) Kiipsaar (E) 3.85; 3) Liepinš (Lä) 3.50; 4) Fominas (Le) 3.20; 5) Vabalas (Le) 3.20; 6) Karlsberg (Lä) 3.00.

Kaugushüpe: 1) Toomsalu (E) 7.09; 2) Parikka (S) 6.79; 3) Raska (E) 6.74; 4) Sarinš (Lä) 6.72; 5) Liepinš (Lä) ja 6) Rosenlund (S).

Kolmikshüpe: 1) Raska (E) 14.35; 2) Rosenlund (S) 13.55; 3) Kontis (Le) 13.45; 5) Järvasoo (E) 13.40; 5) Komaras (Le) ja 6) Liepinš (Lä).

Kas samm edasi hõimutöös?

Erika Viirsalu

Seekordseid üliõpilaspäevi Helsingis võib pidada hästi õnnestunuiks kõigepealt korralduslikust küljest. Täie õnnestumisega oli läbi viidud harrastusringide töö ja matk tööstuskeskuse ning Viipuri oli osavõtjatele sügavaks elamuseks.

Aga veel enam. Seekordsed üliõpilaspäevad tähendasid ka sisuliselt Soome-Eesti akadeemilise pere suhetes uut järku, rõõmuks kõigile neile, kellel Soome ja Eesti sõpruse küsimus on südamel.

Need olid jälle siira sõpruse päevad. Meie oleme viimaseil aastail vastastikku öelnud teineteisele kibedaid tõesid üle lahe, oleme seisnud mõnegi korra mõistmatuses teineteise ees, arvustamas teise maa olusid ja poliitikat. Ja oleme pannud valjule proovile sõpruse, mida on arendatud ja süvendatud läbi mitme põlve. Selles proovis on taandunud kibestunult mõnedki neist, kes varem seisid töötajate ridades.

Neist kogemustist seekordsed üliõpilaspäevad astusid kokku uue ja kaine veendega: nüüdsest peale meie tahame uue innuga jätkata tööd ja rajada seda põhjale, mis ei kõigu päevapoliitilistes tuultes, mis seisab kõrgemal igast hetkelisest olukorrast. Tähtis ei ole mitte ühe või teise ringkonna arvamine päevaküsimusis, vaid tähtis ja tarvilik on meie maade ja rahvaste

sõprus. Seda veenet võis kuulda korduvalt soome üliõpilaskonna juhtivatest ridadest, seda öeldi küllalt selgesti ka pidukõnedes, seda kajastasid vastastikusel arusaamises peetud ametlikud koosolekud.

Sellist karastatud veenet meie vajame. Soome suhe on meile lähim välispoliitiline suhe, kuid sisuliselt raskem kui mõnedki teised suhted, mis piirduvad piduliku läbikäimisega. Raskem seepärast, et läheda vahemaa ja elava läbikäimise tõttu kergesti nähakse teise maa oludesse ja kaldutakse segama end teise argipäeva. See on nagu kunagi lähedate naabrite elukord, kus pahatihti tikutakse üle õue karistama teise pere noori. Just selline vahekord nõuab tugevat aluspinda ja palju takti. Nõuab niisugust sügavat sõpruse veenet, mis seisab ülalpool igat päevapoliitilist küsimust niihästi siinpool kui ka sealpool lahte. Ajalugu on selle sõpruse korduvalt asetanud proovile suurtes katsumistes. Ega tohi seda nüüdki nõrgendada pisimuredega.

Sellist suhtumist asjasse peaksime meiegi oma akadeemilise pere keskel süvendama täie tõsidusega. Üliõpilaskonnad on Soome suhetes seni alati sammunud esirinnas, miks ei peaks nad edasigi andma eeskujut.

Kuulitõuge: 1) Kreek (E) 14.94; 2) Jokela (S) 13.86; 3) Eipurs (Lä) 13.18; 4) Öunap (E) 13.13; 5) Komaras (Le) ja 6) Sarinš (Lä).

Kettaheide: 1) Kreek (E) 42.75; 2) Määrits (E) 41.66; 3) Muzis (Lä) 41.39; 4) Behrsinš (Lä) 39.61; 5) Tamulynas (Le) ja 6) Puskunigis (Le).

Oda: 1) Issak (E) 63.67; 2) Puskunigis (Le) 58.05; 3) Breikš (Lä) 57.08; 4) Sarinš (Lä) 55.51; 5) Öunap (E) 55.50; 6) Tamulynas (Le) 55.35.

Viievõistlus: 1) Sarinš (Lä) 3277,5 (uus SELL'i ja Läti rekord); 2) Jokela (S) 3037,75; 3) Öunap (E) 2881,25; 4) Tamulynas (Le) 2879 ja 5) Plisis (Lä) 2457; 6) Mykolastis (Le).

Naiste alad:

100 m jooks: 1) Šepaikiene (Le) 13,5; 2) A. Gailitis (Lä) 13,6; 3) Uus (E) 13,6; 4) Vitartaite (Le); 5) Kärnsna (E); 6) Beržina (Lä).

Kõrgus: 1) Erikson (E) 1.40; 2) Šveheimers (Lä) 1.40; 3) Arras (E) 1.35; 4) Al. Gailitis (Lä).

Kaugus: 1) Šepaikiene (Le) 5.12 (uus SELL'i ja Leedu rekord); 2) Vitols (Lä) 4.90; 3) Kärnsna (E) 4.88; 4) Uus (E) 4.73; 5) Gailitis (Lä) 4.71.

Kuulitõuge: 1) Komariene (Le) 10.93; 2) Vitartaite (Le) 10.63; 3) Erikson (E) 9.86; 4) Arras (E) 9.16,5; 5) A. Gailitis (Lä) 9.00; 6) Al. Gailitis (Lä) 8.42.

Kettaheide: 1) Erikson (E) 32.89; 2) Arras (E) 30.70; 3) Komariene (Le) 30.22; 4) Vitartaite (Le) 29.52.

Punkte said:

Eesti 195, Läti 121, Leedu 90 ja Soome 61.

*

Seeга Eesti neljandat korda võitis SELL-i olümpiamängud. (1923. a. Tartus, 1933. a. Kaunases, kus soomlased puudusid, 1934. a. Tartus ja 1937. a. Kaunases, kus soomlasi esitas väikesearvuline meeskond.)

Näeme, et SELL-i olümpiamängudel on ikka esitatud kaks võistlevat rühma: Eesti-Soome ja Leedu-Läti. Aastate eest ei pakkunud Leedu Lätile mingit konkurentsi ja Eestil ei olnud lootustki Soomele järele jõuda. Viimasel ajal aga on juba raske ennustada kohti, sest kergejõustik on nii meil kui ka Leedus arenenud kiirel sammul. Huvitav on tuletada meele mõningaid tagajärgi esimesel SELL-i olümpiamängudel Tartus 14 aastat tagasi.

Teivashüppes oli kõrgus 3,20 m (Neumann). Oda-kaare pikkus 46,54 m (Raminsh) ja kõrgushüppes ületati 1,65 m (Steinberg).

Nüüd on üliõplassportlased mõnelgi alal jõudnud maailma parimate hulka ja SELL-i olümpiamängudel kohtavad eliitsportlased.

H. R.

Selles mõttes aga viimastel üliõpilaspäevadel ei olnud meie poolt kaugeltki kõik korras. Kuna hõimutöö on kõigi üliõpilasingkondade ühine asi, on kahtlematult tähtis, et üliõpilaspäevile oleksid kaasa tõmmatud kõik; ka need, kes ei ole esindatud üliõpilaskonnas ajutises juhatuses. On ju kõigil meie üliõpilaskonnas organisatsioonidel sõpruslepingud Soome osakunta' dega. Seda asjaolu oli Soome poolt ka arvestatud ja oli peale üliõpilaskonna juhatuses kaasa kutsutud esindajad ka eri organisatsiooni tüüpidest, siis ka sellest ringkonnast, kes juhatuses esindatud ei ole. See osa üliõpilaskonda arvas vist tegevat hea teene hõimusuhete arendamisele, kui ta esines pidulikult aktusel eraldatuna üliõpilaskonnast ja kui soome seltskond, eesotsas peaministriga, võis näha ja kuulda, et meil on üliõpilaskonnas tõesti lõhed ja arusaamatused, ning et need on tingitud erinevaist arusaamisist ülikooli autonoomia küsimuses.

Asjatu oleks siinkohal laskuda meie üliõpilaskonna sisemiste lõhede selgitamisele. Need lõhed on meie rahvuslik õnnetus, kuna neil näib puuduvat ideoloogiline aluspõhi. Olgu nii või teisiti, kuid omavahelised

sekeldused tuleksid siiski lahendada kodumaal, olgu raskused millised tahes. Nii palju peaks olema meie üliõpilastel põhjust lugu pidada iseendist ja oma maast, et meie endile ei tohiks lubada nii ohjeldamatuid esinemisi väljaspool. Omavaheliste pisikeste intriigide lahendamiseks sobib kõige vähem kasustada selliseid usaldussuhteid, nagu seda on põlvede kestel loodud Soome-Eesti sõprus, mis kindlasti on väärt teenima suuremaid sihte. Meie oleme Soome suhetes korduvalt teinud sellelaadilisi vigu: oleme ikka tikkunud üle lahe sõpradele kurtma, kui meie teineteisele teeme liiga, ega pane tähelegi, et see ongi „väikese venna“ taktika, mis paratamatult sunnib suuremat venda mui-gama. Ka soome üliõpilaskonnas on lahkkelisi, sügavaid maailmavaatelisi ja poliitilisi lahkkelisi, aga meie oleme näinud soome üliõpilaskonda esinemas ikka kui üks mees. Õppigem meiegi ometi ükskord seisma väärikana oma välissuhetes ja hindama soome küsimust kõrgemaks oma hetkelistest pisimuredest. Küllap see on soov öeldud paljude nende üliõpilaste südameilt, kes elasid kaasa seekordseid võrratuid sõpruspäevi Helsingis.

Jaan Alamäe

IX Soome-Eesti üliõpilaspäevade ametliku töö tulemused

Kahe vennasrahva üliõpilasnoortel on kujunenud ilusaks traditsiooniks kord aastas külastada üksteise kauneid randu ja linnu, tundma õppides maad, rahvast ja kombeid. Eelkõige aga sõlmides palju, palju isiklikke sõprusi. Seega tugevdavad noored hõimusilda, annavad vastuvõetud resolutsioonidele reaalse aluse ja lähendavad mõlema rahva südameid.

IX Soome-Eesti Üliõpilaspäevade ametlik algus toimus Helsingi Vana Üliõpilasmaja lilledes ja lippudega dekoreeritud pidusaalis. Laevastiku orkestri poolt avamiseks ette kantud Sibelius'e „Finlandia“ lõi sügav-piduliku meeleolu. Seda süvendas veelgi Soome peaministri Cajander'i, haridusministri Hannula', Eesti saadiku minister Rebase, rektorite Brothériuse, Hjelman'i, Bonsdorff'i ja paljude teiste vanempõlve akadeemikute-hõimlaste kohalviibimine. Viimane asjaolu tugevdas usku endasse ja eelootavasse tõesse.

Kuulutanud IX Soome-Eesti Üliõpilaspäevad ametlikult avatuiks, ütles südamlikke tervitusõnu SYL esimees mag. Niilo Elo. Edasi toimus IX Soome-Eesti Üliõpilaspäevade presiidiumi valimine. Soome poolt valiti mag. N. Elo ja O. Koskinen, Eesti poolt V. Kopperman ja J. Alamäe.

Peale valimisi lausuis tervituis Eesti Üliõpilaskonna nimel Tartu Üliõpilaskonna ajut. juh. abiesimees V. Kopperman, soovides Üliõpilaspäevadeks tõsist töömeeleolu ja üksteise mõistmist. Soome haridusminister Hannula soovides Üliõpilaspäevade tööle edu, rõhutas suurt ülesannet ja tähtsust, millist evivad mõlema maa üliõpilasnoored, kui rahva lootus paremale tulevikule. Nemat peavad rahva kasuks andma parima ja kasvatama usku soomesugu rahvaste ilusasse tulevikku. Kaks vennasrahvast vajavad üksteist alati, nii halbadel kui ka headel aegadel, seepärast on mõlema maa üliõpilaskondade üheks suurimaks ülesandeks mõlemaid rahvaid üksteisele lähendada.

Tervituis ütlesid veel Eesti saadik minister Rebane, ülikoolide nimel rektor Brothérius j. t.

IX Soome-Eesti Üliõpilaspäevadel tehtud töö evib kindlasti suurt tähtsust mõlema rahva lähendamise alal, kuigi vahest esialgu töötulemused avalduvad ainult mõlema maa üliõpilasnoortes. Üliõpilaspäevadel loodi palju isiklikke sõprusi, samuti möödus ka ametlik töö lahkaramisteta vastastikusel arusaamises ja mõistmises, mille tulemuseks olid tõhusad saavutised üliõpilaskondade koostöö tihendamiseks ja lähendamiseks.

9. Soome-Eesti Üliõpilaspäevadest osavõtnud eesti üliõpilasi Etuskunnantalo trepil.

IX Soome-Eesti Üliõpilaspäevade ametlikkude esindajate koosolek võttis töötulemustena vastu järgmised resolutsioonid: Soome-Eesti üliõpilaste sportlike suhete arendamiseks ja maakaitse seisukohalt tähtsa laskepordi-harrastuse levitamiseks ja edutamiseks mõlema maa üliõpilaste seas IX Soome-Eesti Üliõpilaspäevade ametlik esindajate koosolek peab tarvilikuks Soome ja Eesti üliõpilaslaskurite vahelise korrespondents-laskevõistluse korraldamist.

Võistlused toimuksid üks kord aastas mõlema maa sõjaväes või kaitseliidus tarvitusel olevate sõjaväepüssidega ja väikekalibriiliste püssidega, viimased valal valikul. Võistluste ettevalmistamine ja sellekohaste määruste väljatöötamine jäetakse kummagi maa akadeemiliste spordiorganisatsioonide ühiseks ülesandeks.

Kuna mõlema maa ülikoolide juures senini puudusid teaduslikud instituudid, mis edutaksid Soome-Eesti vahelist teaduslikku ja praktilist ühistööd, peavad IX Soome-Eesti Üliõpilaspäevad vajalikuks, et üliõpilaskonnad teeksid eeltööd nii Tartu kui ka Helsingi ülikoolide juure teaduslikkude instituutide loomiseks.

Et võimaldada stipendiaatidele mõlemal maal teha akadeemilist tööd senisest laiemal alusel, otsustati nii Helsingi kui ka Tartu Ülikooli sugukeelte professorite poole pöörduda palvega, arvestada stipendiaatide tehtud tööd mõlemas ülikoolides ka ametlikult.

Mõlema maa üliõpilaslehed annavad välja hõimunumbri omal maal, hankides iseseisvalt kaastööd teise maa akadeemilistest ringidest. Erinumbri sisu ei tohi halvata mõlema maa ega ka üliõpilasnoorte head läbiisaamist ja suhtumist.

Ingeri-küsimuses üliõpilaskonnad avaldavad lootust, et tulevikus ei korduks nähtused mis võiksid halvata mõlema hõimurahva vahelist koostööd ja vastas-

tikust arusaamist ning et soomlaste poolt võiks jätkuda takistamatult Eesti-Ingeris usuline töö.

IX Soome-Eesti Üliõpilaspäevad avaldavad tänu Soome ja Eesti Vabariikide Valitsustele nende poolt Liivi muuseumi püstitamiseks antava rahalise toetuse eest.

Üliõpilaskonnad pöörduvad kummagi maa välisministeeriumi kaudu Läti Vabariigi Valitsuse poole avaldusega, saata liivi keelt valitsev õpetaja Liivi ranniku mõlemasse algkooli. Edasi, et liivi keele õpetamisel lubatakse tarvitada P. D a m b e r g'i õpikut nii kaua, kui Lätis ei ole ilmunud vastavat uut õpikut. Samas küsimuses otsustati pöörduda ka Läti üliõpilaskonna poole.

Üliõpilaskonnad paluvad Läti Vabariigi Valitsuselt vastutulekut, et Liivi külalesse palgatakse riigi kulul ametisse halastajaõde Bertha Berthold. Juhul kui Läti valitsusel ei ole vastavaid krediite, paluda B. Bertholdile töölooba, palga tasub sel juhul Soome Üliõpilaskondade Liit.

Üliõpilaspäevad konstateerivad kahetsusega dr. L o o r i t s'a, dr. K i p a r s k i ja parstor E r v i ö välja saatmist Läti Vabariigi piiridest ja avaldavad lootust, et tulevikus ei kordu nähtused, mis raskendavad kultuurilist ja teaduslikku tööd liivlaste keskel.

Nii ülalmainitud hõimutöös selgust toonud resolutsioonid, samuti ka Soome-Eesti instituutide asutamine, siis soov, et üliõpilaste ja praktikantide vahetus viiakse kitsamale alale — sõpruslepinglaste konventide ja osakondade liikmete vaheliseks asjaks, need kõik on kindlad pandid reaalse hõimutöö tugevdamiseks ning kahe rahva lähendamiseks ja üksteise mõistmiseks.

Leo Tujuinen

Soome üliõpilaskond osakondade vabaduses

Uue ülikooli seaduse organiseerimisvabadust kasutas vaid 5 protsenti üliõpilastest

Kui möödunud kevadel Soome Eduskund võttis vastu seaduse, kus sisaldus punkt, mille järgi üliõpilastel jäi vabaks osakondadesse kuulumise võimalus, siis osakonnad kartsid, et uus olukord tekitab neile raskusi majanduselus. Kohaldades end uutele piiridele, osakonnad jõudsid juba kevadel läbi viia kitsendusi oma väljaminekutes, kuna ei suudetud ette näha selle seaduse mõju uute liikmete sügisele juurevoolule osakondadesse. — Peab tähendama, et ettevõtetud kitsendused enamikus riivasid just esinduskulusid, milline asjaolu arusaadavalt oleks vähendanud kokkupuutumisvõimalusi meie lõunapoolse vennasrahva üliõpilasorganisatsioonidega.

Veel suvel näis olukord väga halb. Teatud rühmade ajalehed meelitasid uusi üliõpilasi mitte organiseeruma nendesse koondistesse, kuhu nad kuuluksid, järgides aastasadu vanu traditsioone, vaid uutesse kujundatud üliõpilasorganisatsioonidesse, milledest nimetatud olgu Akadeeminen Sosialistiseura, Maalaisliittolainen ja Suomalais-Kansanvaltainen ylioppilasyhdistys (Liberaalne Soome üliõpilasühing). Mitmel pool otse oodati, et tervelt 25 protsenti osakondade liikmeskonnast kasustavad uues ülikooli seaduses pakutud liitumisvabadust ja koonduvad uute üliõpilasorgide ümber. Juhtunuks see, oleks osakonnad tõsiselt pidanud kannatama

Valter Kopperman

Pudemeid 19. CIE kongressilt

ESIALGSED MULJED

KONGRESS TÖÖTAB

Quel malheur! Seisa üks maailmalinna Pariisi raudteejaamas ja vaata ringi, kuhu minna öömajale. Nimelt ei olnud prantslased mõelnudki Eesti CIE kongressi delegaadile vastu tulla ja juhatada talle peavarju. Käisin läbi kõik Pariisi üliõpilasmajad, neid on muide seal vist liigi paarkümmend, kuni leidsin peale 2½-tunnilist otsimist toa „Maison de Province'is“. Viiendal korral oli minu tuba, kuuendale tulid hiljem lätlased ja leedulased.

Ametlikud andmed kongressist olid järgmised: 19. CIE kongressist võtavad osa kõik CIE liikmed — üliõpilasorganisatsioonid. Puudub ainult Itaalia, põhjus on poliitilise ilmega. Delegatsioonid on 3- kuni 12-liikmelised. Ainult Eestit ja Soomet esindab üks delegaat.

Kui suur on konverentsist osavõtjate arv? Küsin seda korraldava komitee sekretärilt. See saatis mind laekuri juure, kellel pidid olema täpsed andmed. Laekur juhatas mind tagasi Monsieur Secrétaire'i juure, kes saatis mind taas uuesti laekuri juure. Arvan, et nad kumbki ei jõudnudki kunagi selgusele, mitu isikut viibis kongressil.

Kongress algas ametlikult 6. augustil ühise lõunasöögiga. Olgu kohe mainitud, et prantslaste külalislahkus ajas kogu aeg töö ja lõbustused segi. Seepärast ülevaate saamiseks nopin siin selle välja, mis puutus kongressi töösse. Selle piduliku lõunasöögi arvan siiski töö hulka, kuna siin oli võimalik lähemalt tutvuda osavõtivate maade delegaatidega.

Lõunale järgnes kongressi pidulik avamine kunstinstituudi suures saalis, kus avasõnad lausus Prantsuse vabariigi haridus-, kunsti- ja teadusteminister Jean Zay.

Avaaktusele järgnes jällegi bankett, mille seekord andis nimetatud minister. Avabankett peeti Pariisi nooblimas hotellis „Continental“. Sellest võttis osa umbes 350 delegaati ja kutsutud külalist. Viimaste hulgas olid mitmed prantsuse silmapaistvad haridus- ja kultuurtegelased. Luksus ja temperament olid prantsuslikud, ametliku ilme andis banketile aga iga osavõtva riigi delegaadi tervituskõne. SELL-maade nimel tänas ja tervitas Läti üliõpilaskonna delegaat ksv. Magnus Linbergs.

Järgmisel päeval algas kongressi tegelik töö. Kavvas oli CIE kuue komisjoni tööstungid. Peale selle

majandusliikkude raskuste all, kuna lahkujate arvel mittelaekuv liikmemaks andnuks end vabalt tunda.

Kuidas aga kujunes olukord sügisel? Kas osakonnad on sattunud raskustesse uue seaduse vabadest võimalustest? Sellele küsimusele võime vastata avameelse rõõmuga — ei ole. Nüüd, kus immatrikulatsiooni tähtpäev on möödunud, teame, et ainult 5 protsenti sellel sügisel Helsingi ülikooli immatrikuleerunud 6000-dest üliõpilasest on kasustanud seaduse poolt lubatud vabadust ja kaldunud uutele radadele. See arv — 300, jagatuna üksikute osakondade vahel, ei moodusta praktiliselt mingit kaotust osakondadele ega suuda ka kuidagi halvata osakondade tegevust. Võib mainida veel, et paljud sellesse arvu kuuluvad üliõpilased oma eemalejäämisega pigem tervendavad osakondade sisetgevust, kui et seda suudaksid kuidagi kahjustada. Rõhuvalt ülekaalukas protsent (95!) uusi üliõpilasi organiseerumisküsimuses on järginud aastasadu kestnud traditsioone, astudes liikmeiks sinna, kuhu nad tõeliselt kuuluvad. Oma teoga on nad just nüüd, päevapoliitiliselt nii tähtsal momendil andnud oma tunnustuse vanadele osakondadele ja on sellega pannud häbenema neid, kes on kallale tunginud nendele koondistele, kelle seljataga on kuulsusrikas ja teorohke minevik.

Akadeemiline noorsugu on sellel sügisel 95 protsenti koondunud osakondade ümber, kuid veel enam — rõõmuga võib märkida tõusu osakondade siseelus. Vaevalt on aastakümnete jooksul osakondades valitsenud säärane üksmeel nagu praegu. Laekurid teatavad, et ammu enam pole osakondlased õiendanud oma kohustusi nii heameelega, kui praegu. Isegi kõige vanemad tudengid on ühenduses nende küsimustega saanud varakult oma ülikoolilinna ja osakondadesse.

Elades seesmiselt nii rikast ühendavat elu, meie osakondlased ei või muud, kui tänuliku meelega konstaterida seda, et äsjalõppenud Eesti-Soome üliõpilaspäevad on sattunud meile eriti soodsasse ajajärku. Meie akadeemilised hõimuvõlled on juba osakondadest lahkunud, ent maha on jäetud siia innukat aktiivset vaimu mõlema vennasrahva lähendamiseks. Kahjatsetava tõena peame meiegi märkima seda, mida väljendas korp! In d l a esindaja Savolainen osakonnas: „Liiga harva oleme teid näinud Eestis ja teie meid liiga harva Soomes Savolainen osakonnas. Tulge sagedamini, mitu, mitu korda sagedamini!“ Oleme veendunud, et see soov on meie mõlema rahva üliõpilaskondade soov: läheneda täielikult üksteisele. See kajastus ka ilmekalt Eesti-Soome üliõpilaspäevil.

töötasid veel mitmed alamkomisjonid, nii arstiteaduse, kunsti, filmi, tehnika, ajakirjanduse ja õigusteaduse omad.

Nagu nimetatud, Eesti üliõpilaskond oli esindatud ainult ühe delegaadiga ja kuna komisjonide ja alamkomisjonide istungid peeti üheaegselt, siis oli võimatu osa võtta kõigi nende tööst.

Mul oli võimalik rohkem viibida 3. s. o. reisekomisjoni istungil, kus siis otsustati võimaluse korral korraldada tuleval aastal CIE ekskursioon SELL-maadest. Ekskursiooni lähema kava ja aja väljatöötamine jäi komisjoni juhatuse hooleks. Siin on liikmeks ka Läti üliõpilaskonna välistoimkonna juhataja ksv. Olgerts Steinbriks.

Olgu mainitud, et meie üliõpilaskonnast ei ole ühtegi inimest üheski toimkonna juhatuses. Nimelt valitakse komisjonide juhatused CIE nõukogu istungil ja eelmisest istungist Viinis 1937. a. Eesti üliõpilaskond ei saanud majanduslikel põhjustel osa võtta.

Järgmine CIE nõukogu istung otsustati pidada 1938. aasta jaanuaris ja nimelt New Yorgis. 20. CIE kongress leiab aset aga 1938. aasta augustis Ateenas. Järjekorras nüüd juba kaheksas üliõpilaste olümpiaad jääb 1939. aastal soomlaste korraldada.

Need on ka kõik tähtsamad resolutsioonid, mis kongressil tehti ja mis huvitavad meie üliõpilaskonda.

KONGRESS LÖBUTSEB

Prantslased vist ei oska või ei tahagi selliseid kongresse pidada ilma tseremooniata, kõneda, banketideta, vastuvõttudeta, tervitusteta. Peab ütleva, et CIE kongressil selle kahepäevase kestvuse

ajal üle poole kogu ajast neelasid igasugused vastuvõttud. Nii korraldas vastuvõtu välis-, mere- ja põllutöeminister, Pariisi linnapea ja lugematu arv teisi tähtsaid isikuid ja asutisi. Siis veel vastuvõttud mitmete maade maailmanäitusel asuvais paviljonides, prantsuse veinide paviljonis, ekskursioonide ajal teiste linnapeade vastuvõttud — see oli tõesti imetlusväärne külalislakus. Soovida jäi ainult, et kõigi nende lahkete kutsete täitmiseks oleks aega antud pool aastat, mitte aga kaks nädalat.

Huvitavad olid muidugi ekskursioonid. Le Havre'is näidati esijoones Prantsusmaa au ja uhkust ookeani auriku „Normandie“ näol. Kongress oli siin täiesti ühisel arvamisel, et prantslastel on siin uhkustamiseks tõesti põhjus. Muuseas käis kongress Le Havre'is suplemas Atlandi ookeani voogudes.

Reimsis olid muidugi esijoones vaatamiseks katedraal ja šampanjavabrikud. Siin kongress „ujus šampuses“. Järgnesid külaskäigud Versailles', Malmaison'i ja Trianoni lossi ja nende haruldastesse parkidesse.

Külastati Blois'd, Orléans'i Charte'it. Siin ei tarvitse vist juure lisada, et kõikjal oli vastuvõtmeline linnapea poolt raekojas ja sellele järgnev pidulik lõunasöök. Samuti viiks pikale, kui hakata kirjeldama kõiki neid katedraale ja kuningate losse, mida prantslased näitavad uhkusega külalistele.

Igatahes tegid prantslased kõik, et nende külalised jääksid rahule ja viiksid kaasa parimad muljed nende maast ja rahvast. Me tegime seda ka kõik, — niipalju, kui me jõud kandis.

Üliõpilaste spordiüritusi järgneval hooajal

TAVALISELT iga hooajal algul seatakse kõikjal üles uusi teetähiseid ja võetakse järgnevale tegevusele aluseks teatud kindlas raamis piiritletud üldpõhimõtted. Ja kindlasti suurel määral vajab seda organiseeritud spordiliikumine. Et teada saada üliõpilaskonna eeloleva hooaja spordiürituste kaalu ja ulatust, selleks pöördusime üliõpilaskonna kehalise kasvatusetoimkonna juhataja ksv. E. H a n k o poole, kes rääkis selle kohta järgmist:

„Mis puutub järgneva hooaja üliõpilasspordi üritustesse, siis võib öelda, et üldjoontes jääb see sarnaseks möödunud talihooja tegevusega. Nagu igal aastal, nii ka tänava üliõpilaskonna kehalise kasvatusetoimkond kavatab esmajoonel algust teha üliõpilaskonna organisatsioonide vaheliste käsipallivõistlustega. Nendega loodetakse alata oktoobrikuu lõpul ja võistluste korraldamise ja läbiviimise alused jääksid üldilmelt sarnasteks eelmiste aastate omadega.

Ka eeloleval hooajal korraldatakse käsipallimängud kahes klassis nii naistele kui ka meestele. Uudisena võiks aga märkida, et toimkond kavatab korraldada võrk- ja korvpallivõistlusi ka seltside ja korporatsioonide koondusmeeskondade vahel, tuues seega elevust senisesse enamvähem väljakujunenud mänguvõimete vaherkorda. Seega tahetakse luua ka nn. liiduklassi meestele üliõpilaskondlikus ulatuses võistlusvõimalusi, mida senised võistlusmäärustikud ei võimalda. Viimati nimetatud põhimõtet tahetakse rakendada veel suuremas ulatuses. Nimelt on kaalumisel uuesti mängumäärustikku võtta A ja B klassi kõrval e r i k l a s s, mille moodustaksid kõik liiduklassi mängijad. Peale nende võimaldada sellest klassist osa võtta ka A klassi mängijatest koosnevat meeskonda. See küsimus nõuab aga veel pikemat kaalumist.

Samuti tuleb eeloleval hooajal käsipallis vastu võtta kaks väliskülalist: nimelt Riia U. S. ja Varssavi A. Z. S. Tõenäoliselt tulevad väliskülalised pärastjoulusel hooajal. Ühtlasi on kavatsusel vastavate summade piisamisel korraldada eelmise aasta eeskujul oma esindusmees- ja naiskonnale pikem välisturnee Lätti ja Poola. Viimases tuleksid kõne alla K r a a k o v i ja V a r s s a v i kui tugevamate Poola käsipallikantside külastamised.

Mis puutub talisporti, siis korraldab tänava L e e d u üliõpilaskond S E L L - i t a l i o l ü m p i a a d i, milleks Norra üliõpilaskonna poolt on välja pandud üldvõitjale rändauhind — väärtuslik karikas. Eelmisel aastal jäi see võistlus lümpuudumisel pidamata. Kui ilmastiku olud tänava võimaldavad selle korraldamist, siis Eesti üliõpilaskond kavatab taliolümpiaadist kindlasti osa võtta. Samuti kavatakse korraldada traditsioonilised organisatsioonide vahelised suusatamise võistlused, meestele 10 ja 18 km ja naistele 3 km pikkusel distantsil.

Organisatsioonide vaheline jalgpallivälkturniir toimub ka tänava sügisel ja selle korraldajaks on A k a d e e m i l i n e S p o r d i k l u b i, kelle poolt on ka välja pandud rändkarikas.

Uue üritusena eeloleva hooaja tegevuskavas on S E L L - i m a l e t u r n i i r i korraldamine Tartus. Turniir peetakse kas novembri lõpul või detsembri algul ja iga rahvuse meeskonnas esineks 4 mängijat. Eesti üliõpilaskonda esindaksid suurmeister P. Keres, siis P. Schmidt, I. Raud, G. Friedemann, Uulberg j. t. — ühesõnaga: Eesti rahvusmeeskond, kes esines Stokholmi maleolümpiaadil. Seega tugevaim, mida meie üliõpilaskond on suutnud kunagi varem välja panna.

Kavatsusel on ka korraldada järgneval kevadel organisatsioonide vahelisi sõudevõistlusi. Muidugi juhul, kui saadakse korraldada treeningvõimalusi, milleks on peetud s. s. „Taara'ga“ läbirääkimisi. Kogu asi on muidugi ainult siis mõeldav, kui leidub selleks asjahuvilisi.

Nagu hilisemad läbirääkimised näitavad, on ka käesoleval sügisel võimalik alata korrespondents-laskevõistlusi soomlastega, mida kavatakse laiendada ka teiste maade üliõpilastele.

Kuna tuleval sügisel tuleb Tartus korraldamisele järjekordne S E L L - i k e r g e j õ u s t i k u o l ü m p i a a d ja 1939. a. suvel peetakse Helsingis ülemaailmne üliõpilaskonoolümpiaad, millistest on Eestil tarvis osa võtta täiearvulise meeskonnaga, siis on ka kergejõustiku alal teha tõhusat tööd, et kaitsta väärikalt Eesti spordi head nime.

A O - i

Üliõpilasorganisatsioonide tegevusest viimase aastavahemikul

Alljärgneva ülevaate saamiseks on algallikatena kasutatud üliõpilasorg-ide poolt ülikoolile esitatud aruandeid, millised haaravad org-ide tegevust 1. aprillist 1936. a. kuni 1. aprillini 1937. a.

Aruanded on esitatud korporatsioonidelt: **Amicitia, Filiae Patriae, Fr. Estica, Fr. Livienisis, Fr. Tartuensis, Indla, Lembela, Revelia, Rotalia, Sakala, Ugala** ja **Vironia** ning seltsidelt: **Concordia, Eesti Üliõpilaste Selts, Eesti Naisüliõpilaste Selts, Ilmatar, Liivika, Põhjala, Raimla, Veljesto** ja **Ühendus**.

Aruanded annavad arvulise ülevaate iga org-i liikmete ja vilistlaste hulgast ning org.-is peetud asjaajamise- ja referaatkoosolekutest. **Asjaajamise koosolekuid**, milliste piiridesse on mõnel poolt ühiselt kokku arvatud nii üld-, era-, kui ka juhatusekoosolekud, kuna teiselt poolt loetakse ainult üldkoosolekud, peetakse org.-ides harilikult kord nädalas. Viimase tegevusaasta jooksul on nende koosolekute arv: Amicitia'l 41, Filiae Patriae'l 65, Fr. Estica'l 26, Fr. Livienisis'el 53, Fr. Tartuensis'el 41, Indla'l 44, Lembela'l 39, Revelia'l 28, Rotalia'l 70, Sakala'l 30, Ugala'l 39, Vironia'l 24, Concordia'l 58, EÜS-il 21, ENÜS-il 76, Ilmatar'il 66, Liivika'l 93, Põhjala'l 41, Raimla'l 69, Veljesto'l 28 ja Ühendusel 43.

Referaatkoosolekuid on peetud: Amicitia's 16 koosolekut 23 referaadiga; Filiae Patriae's 9 koosolekut 11 referaadiga; Fr. Estica's 9 koosolekut 15 referaadiga; Fr. Livienisis'es 7 koosolekut 7 referaadiga; Fr. Tartuensis'es 5 koosolekut 5 referaadiga; Indla's 13 koosolekut 13 referaadiga; Lembela's 21 koosolekut 17 referaadiga; Revelia's 11 koosolekut 11 referaadiga; Rotalia's 20 koosolekut 14 referaadiga; Sakala's 9 koosolekut 21 referaadiga; Ugala's 7 koosolekut 7 referaadiga; Vironia's 19 koosolekut 8 referaadiga; Concordia's 12 koosolekut 22 referaadiga; EÜS-is 11 koosolekut 11 referaadiga; ENÜS-is 8 koosolekut 8 referaadiga; Ilmataris 10 koosolekut 11 referaadiga; Liivika's 17 koosolekut 18 referaadiga; Põhjalas 21 koosolekut 21 referaadiga; Raimla's 15 koosolekut 17 referaadiga; Veljesto's 20 koosolekut 24 referaadiga; Ühendes 12 koosolekut 12 referaadiga.

Referaatide esitajateks on tavaliselt tegevliikmed. Korporatsioonides, kus on kohustuslikud nn. rebasreferaadid, sageli siis ka noorliikmed. Üksikutel puhkudel on esinenud ka vilistlased ning ülikooli õppe-

jõud. Arvukat õppejõudude-vilistlaste esinemist märgib eriti EÜS Veljesto aruanne. Korp! Filiae Patriae's ja korp! Vironia's on dr. J. Kaplinski esinenud ettekannetega Chopin'i ja „Tänapäeva poola noorsoo probleemide“ üle. Üksikutes aruannetes on märgitud ka referaatide teemad, näit. korp! Ugala's: „Suurtükiväe tegevus Vabadussõjas“, „Eesti üliõpilasnoorsoo taotlusi käesoleva sajandi algul“, „Tänapäeva Ungari ja selle rahvusliikud püüded“ jne. Korp! Filiae Patriae's: „Miks ei rahulda mind Tartu teater“ jne.

On püütud korraldada ka org-ide vahelisi referaatõhtuid, nagu korp! Lembela poolt korraldatud L. Koidula ja O. Lutsu õhtud. Referaatõhtutega püütakse oma liikmeid juhtida õppetööst vaba aja õigele ja otstarbekale kasutamisele, leitakse võimalusi aktuaalsete ja elavat mõttevahetust väljakutsuvate teemade käsitlemiseks ning püütakse julgustada ja õpetada oma liikmeid vabalt ja iseseisvalt väljenduma ning esinema. Vilistlaste ja ülikooli õppejõudude ettekanded pakuvad üliõpilastele ühtlasi ka mitmeid erialaliste või üldkultuuriliste teadmiste täiendamise võimalusi. ÜS. Raimla's korraldab vilistlaskogu muide pühapäeviti nn. aktuaalseid tunde, milliste ülesandeks on seltsi liikmetele anda võimalusi ühiskondlikes küsimusis orienteerumiseks.

Kuna enamik aruandeid on lühisõnalised ja pealis-kaudsed, pole nende kaudu ka võimalik küllalast ülevaadet saada referaatide teemadest ja ettekannetega esinejaist.

Peale koosolekute loetelu sisaldavad aruanded lühemad või pikemad ülevaated org-ide üldisist üritusist ja tähtsamaist saavutisist. Nii sise- kui välistegevus on kõigil võrdlemisi stabiilne ja sarnane. Suuremad organisatsioonid omavad teatavasti ka suuremaid võimalusi ja selletõttu on tegevus neil ka elavam ja mitmekesisem.

Püüaksin neid ülevaateid käsitleda siin sellel alusel, et tõstaksin välja need eri harrastusalad, millised on kõigile org.-idele ühised.

Esimesena mainitakse aruannetes sageli saavutisi **ülikooli auhinna-töödes**. Aastatega on eesti üliõpilase tähelepanu ikka enam keskendunud akadeemilise töö ümber, normaalajaga ülikooli lõpetanute arv kasvab järjef ja tubli töötegija leiab igal pool hindamist. Mõnedes aruannetes märgitakse isegi, et õppetöö intensiivistamiseks korraldatakse org.-i liikmete õpingute üle

kontrolli (EÜS Põhjala) ja antakse stipendiume (korp! Fr. Liviensis). Auhinnatööde saavutisid on kõige rohkem kohti EÜS-il, vastavalt oma suurusele, kolmteist I ja üks III auhind. Teised piirduvad vähema arvuga: ENÜS-is on kolm I auhinda, EÜS Põhjala'l kaks I ja üks II auhind, korp! Vironia'l üks I ja üks II auhind, korp! Fr. Liviensis'el kolm I ja üks II auhind jne. Korp! Fr. Liviensis'e aruandes märgitakse ühtlasi, et konvent omalt poolt auhinnasaajatele ülikooli auhinna suuruses lisatasu annab. Mainitakse ka ülikooli lõpetanute arvu: korp! Sakala'l on 17 uut vilistlast, ÜS. Raimla'l 13 jne.

Kirjanduslikke harrastusi, kirjanduslike küsimuste käsitlemist referaatõhtutel jne. märgivad kõik aruanded. Korraldatakse ja täiendatakse raamatukogusid, millistest mõned on üsna suured, näit. EÜS'il 10.000 köidet, ÜS. Liivika'l 2000 köidet, korp! Filiae Patriae'l 2000 köidet, EÜS. Ühendus'el 1450 köidet, korp! Fr. Liviensis'el 1071 köidet jne. Samuti leiduvad pea kõigis org.-ides lugemislauad paremate kodu- ja välismaa ajakirjade ja ajalehtedega. Naisorg.-id töötavad kaasa Naisorg.-ide lugemislauas. ENÜS Ilmatar'is on korraldatud kirjanduslik kohus Knut Hamsun'i „Maa õnnistuse“ peategelase üle ja Puškini aastapäeva puhul Puškini õhtu.

ÜS. Raimla's on välja antud „Raimla laulik“ ja albumajakiri „Simplicitas“. ÜS. Liivika's antakse välja traditsioonilist intern-albumit. Näitetrupid tegutsevad korp! Filiae Patriae's ja ÜS. Liivika's.

Muusikalised harrastused on samuti kõigile org.-idele ühised.

Korraldatakse muusikaõhtuid, näit. Chopin'i õhtu korp! Filiae Patriae's ja rahvalaulude ning rahvaviiside õhtu korp! Lembela's.

Tegutsevad oma laulukoorid korp! Filiae Patriae's, korp! Fr. Liviensis'es, korp! Indla's ja ÜS. Liivika's ja korp! Amicitia's. Sageli mainivad aruanded ka laulutunde, kuid jääb selgusetuks, kas nende all on mõeldud tavalisi cantustunde noorliikmetele või lauluõpetuse tunde lauluvara täiendamiseks ja laulukultuuri tõstmiseks terve liikmeskonnale. Meesorganisatsioonides tegutsevad omad orkestrid, näit. EÜS-is, ÜS. Liivika's ÜS. Raimla's ja korp! Fr. Liviensis'es koguni kaks — sümfoonia ja jazz.

Nii näitetrupid kui ka laulukoorid ja orkestrid koondavad org.-i vastavate annete ja huvidega inimesi, esinevad org.-ide omavahelistel pidulikel puhkudel ja üldüliõpilaskondlikel koosviibimistel.

Sportihuvilisi leidub igas org.-is rohkesti. Üksikutesse org.-idesse, nagu EÜS-i, on koondunud terve rida meie nimekamaid sportlasi. Pea kõigis org.-ides tegutsevad käsipalli nais- ja meeskonnad. EÜS-is ja korp! Vironia's ka jalgpallimeeskonnad. Naiste käsipalli võistlustel on edukamaid tagajärgi saavutanud korp! Indla (A kl. meister kevadsem. 1937) ja ENÜS (B kl. meister kevadsem. 1937). Meeste juures ÜS.

Raimla (A kl. meeste võrkpallimeister kevadsem. 1937). ÜS. Liivika (A kl. meeste korvpalli meister kevadsem. 1937). korp! Sakala (B kl. meeste võrkpallimeister kevadsem. 1937) ja korp! Fr. Estica (B kl. meeste korvpalli meister kevadsem. 1937). Tegutsevad võimlemistrupid eriõpetajate juhatusel. Noorliikmetele on võimlemistunnid tehtud sageli kohustuslikuks. Korraldatakse talispordipäevi, näit. EÜS ja ÜS. Liivika Elvas, ÜS. Raimla Kambjas jne. Suvipäevade kavades leiduvad harilikult kergetõustiku ja käsipallivõistlused.

Harrastatakse ka ping-pongi mängu ja korraldatakse vastavaid võistlusi, näit. EÜS-is, EÜS Veljesto's, korp! Revelia's, EÜS Ühendus'es jne. ning malet EÜS-is, ÜS. Liivikas, ÜS. Concordia's, korp! Vironia's jne.

Laskesporti arendatakse **kaitseliidus**, kuhu kuuluvad pea kõik org.-id in corpore, korporatsioonide moodustades 4. malevkonna ja 4. jaoskonna, ning seltside moodustades 3. malevkonna ja 3. jaoskonna. Kaitseliidu karikavõistlustel on tulnud esikohale korp! Rotalia meeskond.

Höimutöö harrastused ja välissuhted on läinud tegevusaastal liikunud võrdlemisi tavalistes raamides, mis piirduvad peaaesjalikult vastastikuste esindajate saatmisega aastapäevadele ja suvipäevadele ning stipendiumide vahetusega.

Lähemat fikseerimist on leidnud Eteläsuomalainen Osakonna ning EÜS-i ja EÜS Põhjala vaheline sõprusleping, mis taotleb senisest aktiivsemat suhtlemist vastavate org.-ide vahel: nimelt on hakatud vahetama stipendiaate mõlemapoolsete org.-ide vahel ja püütakse arvukate külaskäikude abil süvendada sõprusidemeid. Tähelepanu vääriks korp! Ugala suhted Turu ülikooli Üliõpilaskonnaga, mis on kõigest sõpruslepingutest võibolla kõige edukamalt täitnud oma ülesannet. Sõprusleping sisaldab punkti, mille järgi sõpruslepinglased on kohustatud oma kodumaad ja kultuuri tutvustavate kõnedega esinema külaskäikude puhul. Korp! Ugala poolt on Turus ette kantud „„Kalevipoja““ mõju Eesti vaimsesse loomungusse“ ja „Eesti vabadusvõitluse ja iseseisvuse areng“. Ettekanded on esitatud soome keeles. Sama kõnedevahetuse punkt on üle kantud ka korp! Ugala sõpruskartelli Läti korp! Tervetia'ga, ja Lätis on esinetud saksa-keelse ettekandega „Eesti maa, rahvas ja kultuur“. 1936. a. juulis on Turu Üliõpilaskonna suvepidustusi küllastanud 31 korp! Ugala liiget.

Korp! Sakala'l on tihe läbikäimine ja soojad suhted Helsingi Hämäläis osakonnaga. Korp! Sakala poolt antakse iga aasta stipendium ühele Hämäläis osakonna liikmele Tartu ülikoolis õppimiseks.

Korp! Revelia aruandes mainitakse, et sõpruslepinglase Viipurilais Osakonnaga on vahetatud kirjanduslikke tooteid ja rahvapäraseid esemeid. Korp! Rotalia on otsustanud sõpruslepinglase

Helsingi Üliõpilasteater Tartus

4. oktoobril said Tartu akadeemilised ringid vastu võtta haruldase külalise: Helsingi üliõpilasteatri. Mängiti T. Pakkala „Parvepoisse“, mille oli lavastanud teatrijuht J. P a a v o l a.

Nagu külaliste poolt avasõnades märgiti, töötavad soome tudengid-näitlejad puhtast armastusest asja vastu ja ei taha ega saagi võistelda elukutseliste teatritega. Tartugi ei tulnud esitama soome lavakunsti taset või pakkuma kunstilisi saavutisi, vaid lihtsalt näitama, et soome tudengid peavad innukalt lugu näitekunsti harrastusest ja looma sidemeid siinpoolsete vastavate akadeemiliste ringidega.

„Parvepoiste“ ettekanne kannatas alguses väikese närvilisuse all ega saanud parajat hoogu sisse. Hiljem paranes asi tunduvalt, kuigi tempo mõttes meie ise oleme harjunud „Parvepoisse“ mängima vilkamalt ja temperamendikamalt, samuti on nähtud soome laval suuremat hoogu ning särinat. Üldiselt näib külalistel olevat ühtlane trupp, ka sisemine harmoonia on olemas. Tüüpide loomisel puudus küll meile nii omane teravate kontrastide allakriipsutamine,

seda loomulikumat-lihtsamad aga olid esitatud kujud. Et asjaarmastuslikkus siin-seal end laseb läbi näha, on muidugi arusaadav ja vabandatav.

Kontakt saaliga muutus eriti elavaks siis, kui külalised esitasid mõned eestikeelsed dialoogid ning laulud. Viimastest tuli üks koguni korrata. Publikut oleks võinud rohkem olla, aga selle eest olid aplausid väga elavad ja etendusega elati soojalt kaasa.

Näidendi lõpul tervitati külalisi Eesti üliõpilaskonna poolt ja anti üle pärg ning hulganisti lilli. Külaliste nimel tänas J. K a a k i n e n lahke vastuvõtu eest ja avaldas soovi, et ka Tartus tekiks akadeemiline teater, mis puhul võiksid hõimuharrastused vennasrahvaste üliõpilaste noorte vahel areneda ka näitekunsti õilsal pinnal.

Loodetavasti annabki soome üliõpilasteatri külaskäik tõuget meie uinuvatele lavaharrastusile tudengite seas ja tehakse uuesti katsed tudengiteatri loomiseks, missugused katsed siiani pole küll andnud nimetamisväärsmaid tulemusi.

R. J.

Varsinais-suomalainen osakonnaga korraldada praktikantide vahetust.

Muude välissuhete korraldamise hulgas väärrib veel nimetamist EÜS-i sõlmitud sõprusleping Läti üliõpilaste Seltsi „A u s t r u m s'iga“. Korp! V i r o n i a aruandes mainitakse org-i elavast läbikäimisest kartellorg-idega Soomes, Lätis ja Poolas. Peale selle on korp! V i r o n i a vastuvõtnud korrald. ülikooli külalastanud Itaalia üliõpilaskonna esindajale B a r i l l i'le ja inglise admiral prof. sir. R i c h m o n d'ile. Korp! A m i c i t i a aruanne mainib oma sõprussuhete süvendamist Läti korp! I m e r i a'ga.

Peale selle sisaldavad aruanded märkusi, et org-ide liikmed on osa võtnud Vabaduspäeva, Võidupüha ja karskusnädala kõnelendudest. Üliõpilaskonna Edustuse tööst on 1936. a. sügiseni kõik org-id oma esindajate kaudu osa võtnud. Hiljem on seltsid koondunud Eesti Üliõpilasseltside Liidu loomiseks.

Eesti Üliõpilasseltside Liit koondab kõik üliõpilasseltsid. Aruande järgi on asjaajamise koosolekuid peetud 8, neist Liidu nõukogu koosolekuid 2 ja juhatuses koosolekuid 6. Referaatkoosolekuid on peetud 1, kahe

õppejõu referaatidega. Antakse välja oma ajakirja „Akadeemia“.

Eesti Korporatsioonide Liit koondab kaheksa meeskorporatsiooni, neist Fr. T a r t u e n s i s võeti vastu Liitu 1937. a. kevadsemestril.

Aruande järgi on Liidu esinduskogu koosolekuid olnud 6 ja senioride konvendi koosolekuid 10. Stipendiume on määratud kahele soome üliõpilasele. Läänud aastal on alus pandud EKL-i meeskoorile, mille juhiks on korp! R e v e l i a vilistlane N i e l ä n d e r.

Liidu aastapäeval 13. märtsil asetati traditsiooni kohaselt pärg Vabadussambale.

Naisorg-idest on E N Ü S, E N Ü S I l m a t a r, korp! F i l i a e P a t r i a e ja korp! I n d l a koondunud L i l l i S u b u r g'i nimelise A b i r a h a Toimkonna ümber, mille ülesanne on abistada kehvemaid kaasvõitlejaid protsendita pikemaajaliste laenude andmise näol.

Kuigi see ülevaade on, sõltuvana lühisõnalisest allikmaterjalist, puudlik, peaks ta siiski mingil määral oma ülesannet suutma täita — näitamaks kõrvalseisjale, mida sisaldavad üliõpilasseltside tegevuskavad.

S. S.

Alma Kaal

Fr. Tuglas'e „Maailma lõpus”

ja

Lafcadio Hearn'i „Kuldallikas“

Fr. Tuglase „Maailma lõpu“ saksakeelse tõlke eessõnas on märgitud mõningaid allikaid, mis mõjutanud teose motiivistikku. Prof. O r a s mainib sääl Kalevipoja sõitu maailma otsa, põhjamaist mütoloogiat ja kujutlusi lihasõjaist taimedest. Ometi näib, et sellega pole loeteldud veel kõiki mõjusid; puudub nimelt viibe Lafcadio Hearn'ile, kelle fantastikast Tuglas ammutanud ilmselt eeskujuna. Sarnasus Hearn'i „Kuldallikas“ ja Tuglase „Maailma lõpu“ vahel pole just väike. Paralleele leidub nii teose illesehituses, sündmustikus, tegelaste iseloomus, kui ka meeoleolüantsides. Põhiidee, — suur ebamaine igatus — on mõlemal väljendatud sümboolselt; ja jutustuse käik üksiketappide kaupa on mõlemas loos järgmine; 1) noormees lahkub kaaslaste hulgast; 2) kohtab

eksootilises looduses mingi ülinaise; 3) nende õnneliklane armulugu; 4) noormees hakkab viimaks tagasi igatsema inimmaailma; 5) neitsi aimab ette mehe minekuplaanid ja püüab teda takistada; 6) noormees põgeneb; 7) koju jõudnud, ta ei leia rahu ega sobi enam endisse ümbrusse; 8) ta läheb rändama.

Tuglas on ainet siiski laiendanud ja mitmekesisitanud, tuues sisse just maailma lõpu sümboolika, hirmu naise eest, ning hiiglaneitsi kujutelmata. Hearn'i miniatüürist on Tuglasel saanud novell.

Detailsemaid kokkupuute punktidest olgu toodud vaid mõned näited 1).

1) Lugenud Hearn'i juttu saksakeelses tõlkes, pole võimalik algupärandeid kõrvutada.

Kuldallikas

Lafcadio Hearn

See lugu jutustati ühel suveõöl Dieu hotellis vana ameerikaränduri poolt hispaania preestrile ja ma olen selle üles märkinud, nagu kuulsin preestri huultilt. „Ma'i saanud magada. Lilled imelik lõhn, romantiline ärritus, mis valdab elavat fantaasiat võõraismais, uue taeva nägemine, mida valgustavad uued tähtkujud ja uus maailm, mis näis mulle eedeni aiana — kõik kokku tekitas rahutustunde, mis söi mind nagu palavik. Tõusin ja läksin välja. Kuulsin sõdurite rasket hingamist, nende terasrüüd helkisid tontlikus öös, kuulsin hobuste norkamist ja reeglipärasteid samme vahilt, kes valvas oma seltsi-

meeste und. Mind haaras seletamatu igatsus üksinda jalutada sügavasse metsa, nagu mõnel suvepäeval olin tundnud Sevillas, kui kuulsin habemike sõdurite imeväärseid jutte uue maailma imedest. Ma'i mõelnud hädaohule, sest neil päevil ei kartnud ma ei jumalat ega kuradit, ning meie juht pidas mind hulljulgemaks tervest hulljulgete karjast. Sammusin üle platsi, hall vaht pomises mulle jämeda vande, kui ta tervitusele vastasin ebasõbraliku vaikimisega, karjusin omaltpoolt talle mingi needuse ja läksin edasi.

Selle oivalise lõunamaa öö sügav safiirsina hajus kahvatuks ametistiks, siis horisont värvus helekolla-

seks palmiokste taga ja viimaks kustid teemanttuled lõunaristi südames. Kaugel enda taga kuulsin kõlavat hispaania signaalsarvi läbi balsamliku hommikuõhu, uduselt nagu mõnest teisest maailmast. Aga mina ei mõelnud ümberpöörmisele. Nagu unes läksin edasi sama kummalise sunni ajal, ja taas kuulsin sarve kutsu, ent juba nõrgemini, kui enne. Ei tea, kas oli see imelike lillede lõhn, vürtsipuude aroom, troopikaõhu kallistav soojus, või mingi muu nõiaavõim — aga täielikult uus tunne valdas mu. Oleksin andnud terve maailma, et nutta võia. Tundsin vana metsikust oma südames kustuvat. Metstuvivid lendasid puult alla ja istusid mu õlale ning pidin naeratama tabades end neid silitamast, mina, kelle käed olid punased verest ja kelle süda kivinenud roimadest. Päev läks ikka heledamaks ja helkles smaragdi ning kulla paradiisis. Linnud, mitte suuremad mesilastest,

Hearn'i novellis vana hispaania sõdur jutustab katoliku paatrilie mina vormis selle loo oma noorusest.

Tuglase päätegelane, kes ka noor sõdur, jutustab samuti mina-vormis.

Hearn'i sõdur lahkub ühel õhtul oma laagrikaaslaste juurest ning jalutab uimasena imelike lillede lõhnast ikka sügavamasse ja sügavamasse metsa.

Tuglase l sõdurid sõidavad laevaga merel, ebaääraseks jääb nende siht ja päritolu, kuid pääle ime-likke juhtumusi üks neist — noorim, jääb kogemata vööräle saarele.

Loodus nii Hearn'i metsas kui Tuglase saarel on eksootiline, haruldaselt lopsakas, mingi ürgse nõiduvusega.

Hearn'i kangelane leiab kuldallika, supleb selles, tunneb rammestavat väsimust, magab sügavat lapsseund ning ärgates leiab enda üle kummarduvat ilusa naise — alasti, looduslikult lihtmeelse ning noore.

Tuglase kangelane näeb samuti noort, kaunist ning lapselikku naist, ainult, et see on (vöib-olla „Kalevipoja“ eeskujul) hiiglaneitsi.

Mölema novelles vööras neitsi saab varsti sõbraks loo kangelasega, mölema jutus ta söötab külalist puuviljaga ja meega.

Ka Tuglase l ei puudu kangelase raske uinak varsti pääle päräle jõudmist, see järgneb aga marjade söömisele, sest allikas suplemist ei esine.

Ühine on Hearn'il ja Tuglase l armastuse kirjeldus looduslikus paradiisis, kusjuures mõned detailid langevad kokku, teised muidugi erinevad. Mölema l maalivad tausta erilise innuga, kujutades värvikalt linde, puid, igavest suve.

kuid imelike metalliselt säravi värvidega, keerlesid mu ümber. Papagoid käätsatasid puis, ahvid viskusid oksalt oksale fantastilisis kaaris. Miljonid ja miljonid kirjeldamatult ilusaid lilli avas päikesse oma siidiseid südameid ja unenäolike metsade uinutav lõhn joovastas enam ja enam. Mulle näis see kõik nagu nõiutud maa, sarnane maile, millest maurid Hispaanias meile jutustanud, maad, mis asuvad ligi päikesetöös. Lõpuks meenus mu unelmas mulle kuldallikas, mida oli otsind Ponce de Leon.

Siis paistis, nagu läheksid puud pikemaks. Palmid näisid eelajalooliste puudena ja nende lehvikud puudutasid taeva asuuri. Järsku leidsin end suurelt lagedalt platsilt ümbritsetud ürgmetsa puudega, mis olid nii kõrged, et nende haardes kõik kästus viherjaisse varjusesse. Maa oli kaetud samblavaibaga ja lõhnavi

kasvude ning lilledega nii tihedasti, et jalg vöis täiesti hääletult liikuda elastseil lehtedel ja lillekroonel. Aga puuderingist allapoole laskus maapind suurde järve, mille sädeleva vee keskelt töusis üles juga, nagu olin neid näind Granaada maurihooves. Vesi oli sügav ja selge, nagu naise silmad ta esimestel armastusetundidel, sügaval enda all nägin kullasäralist liiva, ja vikerkaarevärvilist valgust sääl, kuhu veejuga vedas ringe. Mulle paistis imelik, et see fontään polnud ehitatud inimkäega, oli, nagu töukaks mingi tugev alumine hoovus välja selle joa. Panin maha oma varustuse, riietusin lahti ning kastusin hurmunult vette. Järv oli sügavam kui ootasin, kristalne selgus oli petnud mind, ma ei leidnud põhja sukeldudes. Ujusin läbi veejoa ja leidsin suureks imestuseks, et see oli kuum nagu inimveri, see veemas keset mägiallikana jahedat järve.

Hearn'il on metstuvud need, kes laskuvad käsi-varrele ja lubavad end silitada, papagoid töotsuvad puis jne.

Tuglase l hiiglaneitsi aga mängib tummade siniste lindudega, kes istuvad ta käsivarril jne.

Hearn mainib tuvisid, Tuglase l lambaid mänguselt-silistena, pisukeste imelike lindude kirjeldus leidub mölemal.

Armastuse käsitelus autorid osalt erinevad.

Tuglase l nimelt lisandub erootikasse mingi ebapuhas, „patune“ tunne. Tuleb tündimus, tülgestus liiga suure kire eest, pikantsuse- ja häbenemise motiiv, mis ühendatakse lihasööjate taimede läilusega.

Hearn'i tegelaste armastuses ei ole seda ambivalentsi, nende andumus on julge ja puhas. Patu küsimus töstetakse siiski üles ka Hearn'i jutus, ent — paatri poolt, kellele jutustatakse lugu. Vaimulik noomib kangelast meeltepettuse ning kuradi kiusatuse pärast, see eitab aga kogu oma jõuga patu vöimalust ja kahetsemise vajadust.

Tuglase l erimotiiviks on päätegelase hirm naise eest, tühjaksimemise kartus, ning hiiglaneitsi tapmine.

On ka üksikasju, milles autorid peaaegu ühtuvad sõnasõnalt, näit. selles, et mees ei tea, kes on neitsi, ta ei tea tema nime ega tea, kas tal üldse on nime. Kummagi loo kangelane püüab rääkida pöördudes tünd- ruku poole:

Hearn'il — kord hispaania, kord prantsuse keeles.

Tuglase l — esiteks maakeeles, siis läti keeles.

Kuid tulemusteta, sest Hearn'i kangelanna õpib varsti ära kangelase keele, Tuglase kangelanna ja maailm osutuvad aga tummadeks. Muide see pisiasi Hearn'i juures tundub loomulikumana, sest ta jutul on kindlad

Olin kirjeldamatus erutuses pärast seda imelikku suplust. Hullasin kui poisike vees, hõiskasin isegi metsadele ja lindudele, ning papagoid kordasid mu hüüdeid üleval palmide kohal. Uuesti maale minnes ma ei tundnud väsimust ega nälga, ent niipea, kui jäin lamama, mattis mind tinaraske, sügav uni, uni, millist magab laps oma ema süles.

Kui ärkasin seisis mu kõrval keegi naine mu üle kummardudes. Ta oli alasti ja oma täiuslikus ilus; oma troopilise nahavärvinguga ta oli nagu merivaigust kuju. Ta lendlev must juuks oli kaunistatud valgete õitega, ta silmad väga suured, tumedad ja sügavad, ning palistatud siidiste ripsmetega. Ta ei kandnud kuldehteid nagu indiaanitüdrukud, keda olin näind — valged õied juustes oli kõik. Vaatasin talle imestades otsa, sest ta sale paindlik meeldivus paistis mulle töesti põlvinevat

ruumilis-ajalised kulissid (hispaania sõdurid Ameerikas). Tuglase jututegevus sünnib aga kunagi, kuskil — päälkirja järgi küll maailma lõpus. Siin tundub maakeele ja läti keele mainimine väikese kõrvalekalduvusena ebamäärasusest, olles liiga lokaalne.

Nii Hearn'i kui Tuglase kangelane hakkab varsti tajuma tagasikutset, mis segab armastuseõnne.

Hearn'il see on hispaania laagrisõdurite signaalsarve heli, mis kostab kaaslasi meenutades. See kostab kaugelt ja nõrgalt nagu teisest maailmast ega anna rahu ja neitsi on kurb, aimates lahkumist.

Tuglase linnulaul selleks äratavaks hääleks, mis meenutab kodumaad kaugete merede taga. Teiseks tõukeks on saarel elav vanamees, kuju, mida Hearn'il ei esine. Ka Tuglase jutus neitsi aimab mehe mõtteid, ning muutub kurvaks.

Hearn'i jutus on sarvehäälel eriline osa kompositsiooni mõttes, sest see on sama signaalsarv, mida kangelane kuulis laagrist lahkumise õhtul. Algusest lõpuni novelli läbistav kaugel ja salapärane heli annab loole kummalise pinget ja terviklikkuse, mida pole Tuglase novellil.

Hearn'i kangelane põgeneb, jõuab kodumaale, kuid taandub säält varsti, sest vahetääl inimmaailmas on möödunud mitu sajandit. Teda ei mõisteta ja tema ei mõista enam teisi. Seepärast ta läheb rändama, uuesti otsima oma igatsetut, keda aga võimatu leida.

Tuglase kangelane ka ei saa rahu kodumaal, vaid nimetu igatsus piinab teda, ning rännukepiga lõpetab temagi.

*

Nii paljude sarnaste joonte juures ei või Tuglase tööd siiski pidada plagiaadiks, sest ehkki ta pole

ümbertöötanud võõraid elemente, ta on need hoolega üle-töötanud. Ka on Tuglase maastikud individuaalsemad ning detailide nikerdusis on saavutatud omapärane ilme. Päälegi on Tuglas liitnud oma töösse hulga teisi motiive, teinud armuloo psühholoogiliselt komplitseeritumaks jne. Kuid Hearn'i pinevust ja terviklikkust pole Tuglaseel seetõttu mitte.

Laenud pole Tuglasele kunagi kogemata tehtud ega käi ta põhimõtte vastu. Oma „Rahvuslikus kirjanduses“ ta näit. väidab „Noor-Eesti“ liikumise kohta:

„Meie ühiskondlik kultuuritase, kunstimaitses, keeleareng oli taha jäänud, meie kirjandus ainult kahe naaberriigi — saksa ja vene — mõju all... siin võisid aidata ainult mõjud laiemast maailmast, mis oleksid äratanud võrdluse, võistluse, teadliku valiku vaimu.“

Nii siis tuleb järeldada, et Tuglas täie teadlikkusega kultiveeribki välismõjusid. Kas poleks aga parem olla pisut ettevaatlikum mõjude hindamisel, eriti siis, kui jutustus tõlgitakse veel võõras keelde? Tekib küsimus, kui kaugelt algupärasuse nõue üldse on mõõduandev. Kirjandusliku teose puhul võiks olla katsekiiviks see, kas teatavat asja maksab tagasi tõlkida samasse keelde, kust ta mõjutused on pärit.

Tuglase „Õhk on täis kirge“ näiteks inglise keelde tõlkida vaevalt maksaks, sest sarnasus Hearn'i „Rokuro Kubiga“ on liiga suur. „Maailma lõpus“ on siiski niivõrd tuglaslik, et õigustab tõlkimise, ehkki ka see ei paku täit uudust maailmakirjandusele. Ja kui Tuglas „Rahvuslikus kirjanduses“ toob ette näitena Shakespeare'i, kes laenas kõik ained, siis — Shakespeare näib küll jäävad kõigi aegade laenajate saavutamatuks eeskujuks.

teisest maailmast. Esimest korda oma tumedas elus tundsin argust naise juuresolekul, kuid see argus polnud vaba rõõmust. Kõnetasin teda hispaania keeles, siis prantsuse keeles, ent ta tegi oma suured silmad veel suuremaks. Tegin märki, ta tõi mulle puuvilju ja värsket vett kõrvitsakoores ja kui ta uuesti kumardus mu üle, suudlesin teda.

Miks peaksin rääkima meie armastusest, paater? Tahan ainult ütelda, et need olid õnnelikemad aastad mu elus. Maa ja taevad näisid langevat kokku selles imelikus kohas, see oli nagu paradisi, see oli eeden, kustumatu armastus, igavene noorus. Ükski teine surelik pole tundnud säärast õnne, nagu mina, ent kunagi pole keegi kannatand ka nõnda surmavat kaotust. Elasime puuviljast ja allikaveest, meie voodi oli sammal ja lilled, tuvid olid meie mänguseltsilised ja tähed meie lam-

bid. Ühtki tormi, ühtki pilve, ei vihma ega pöuda, ainult igavesti soe suvi täidetud hurmavi lõhnadega, linnulaul ja vulisev vesi, õõtsuvad palmid, ja need kalliskivi rinnalised metsade laulikud, kes laulsid meile öösiti oma viise. Me ei väljunud kunagi väikesest orust. Mu varustus ja mu hää mõök roostetasid, mu riided vananesid, aga meil polnud vajagi kehakatteid, kõik oli soojus, valgus ja rahu. „Me ei vanane siin kunagi,“ sosistas ta; aga kui küsisin, kas see tõesti oli nooruseallikas, ta naeratas ainult pannes sõrme mu suule. Ta nime ma ei saanud teada, ta keelt ma ei õppinud kõnelema, küll aga harjus ta tarvitama minu oma imestamisväärt ruttu. Kunagi me ei tülitseid ja mul pole südamel, et oleksin kordki saatnud talle kurja pilgu. Ta oli ise hellus, armastus ja lapsikus, aga mis võivad huvitada sind need asjad, paater?

Kas ma ütlesin, et meie armastus oli täiuslik? Ei. Vahetevahel mingi imelik hirm tegi mind rahutuks. Igal öösel, kui lamasin ta embuses, kuulsin hispaania signaalsarvede helisid — kaugelt, nõrgalt ja tontlikult, nagu kõlaksid need surmariigist. Oli, nagu kutsuks mind mingi melanhoolne hää. Ja kui see hää kandus üle meieni, tundsin, kuidas tema värisest ja kõvemini põimis oma käsi varred mu ümber; ta nuttis kuni suudlesin ära ta pisarad. Ja kõik need aastad kuulsin sarvekõla. Igal aastal? — Ma mõtlen: igal aastatuhandel! Sest sel maal ei saada vanaks, kuulsin sarvi läbi aastasadade, mil mu kaaslased olid surnud juba ammu...“

Preester lõi risti ette lambivalgel ja pomises tasa palvet. „Räägi edasi, sõber,“ lausus ta viimaks, „jutusta mulle kõik!“

MEIE TEADUSTE UUDISMAALT

Ankeet XVII

(järg)

Eesti Ülikool eesti teaduse arendajana

Usuteaduskond: Piiskop H. B. Rahamägi, drnd. theol. S. Aaslava, prof. emer. dr. O. Seesemann

Süstemaatilise usuteaduse professor on juba mõned aastad vakantne. Praegu loevad siin ülesandel piiskop dr. H. B. Rahamägi, endine korraline professor samal õppetoolil ja dr. J. Taul. Kuulnud, et „Üliõpilaslehe“ lugejaid huvitaks esmajoonelise välismaaga, kõneles piiskop Hugo Bernhard Rahamägi, dr. theol., dr. theol. h. c. Upsala, järgmist:

„Viimasel ajal on mul ühendusi välismaiste usuteaduskondadega kui ka nende üksikute õppejõududega. Teaduskondadega kokkupuuteid on mul rohkem, kui olin dekaan. Praegu on mul tutvusi Helsingis, Riias, Upsalas, Turus, Ungaris (Soproni ülikooli õppejõudude hulgas), Luteri akadeemias Sonderhausenis, kus esinesin eelmisel aastal loenguga. Sonderhauseni

Luteri akadeemia on evangeelsete kirikute asutatud, kus juhivad loengutega. Sealne töö on korraldatud loenguteks ja töökoosolekuteks. Nimetatud akadeemiat toetavad eriti Taani ja Rootsi kirikud.

Peale Euroopa ülikoolide õppejõudude on mul tutvusi ka Ameerikas.

Sõlmitud kokkulepete alusel on meil Eestist võimalik saata üks teaduslik stipendiaat Strassburgi ülikooli, kuhu sõidab teiseks aastaks mag. Kurt Saarse. Uue Testamendi teaduste alalt, ja Ungarisse Soproni ülikooli, kuhu läheb mag. Rudolf Kiviranna. Rootsiga on meil ühendus noorte teoloogide kaudu. Peale selle on Upsala ülikool määranud mulle audoktori nimetuse.

„See oli kius, paater. Tahtsin teada, kust tulevad helid, mis teevad rahutuks mu elu. Ja ma ei tea mitte, miks tema sel ööl nii sügavasti magas. Kui kummardusin ta üle suudlemaks teda, ta kaebles ulmas ja nägin üht kristalset pisarat läikivat ta ripsmeis... aga see neetud sarv —“

Vana mehe hää katkes, ta kõhis nõrgalt, sülitas verd ja jätkas: „Mul pole enam kaua aega, paater. Ma ei leiaks enam kunagi teed sinna orgu. Kaotasin ta igaveseks. Kui jõudsin jälle inimeste juure, nad rääkisid teist keelt, mida ma ei tundnud ja maailm oli muutunud. Kui lõpuks kohtasin hispaanlasi, oli ka neil teistsugune keel, kui olin kuulnud oma nooruses. Ma ei julgenud neile jutustada oma lugu. Nad oleksid mind pidanud sõgameelseks. Räägin varasemate sajandite hispaania keelt ja olen saanud oma sugurahva naeruks. Sest mu mõtted ja mu olemine ei

sobi sesse aega, ent olen veetnud oma elu troopikasois, liikumatute metsade südameis ja jõgede kaldail, mil polegi nime, surnud indiaanlaste linnavaremeis, — kuni lõppes mu jõud ja mu juuksed läksid valgeks otsides teda...“

„Mu poeg,“ ütles vana preester, „taltsuta kurje mõtteid. Olen kuulnud su loo ja igauks pääle preestri oleks pidand sind hulluks. Usun kõike, mida ütlesid, kirikulegendid teavad jutustada niisama imelikelt asjust. Oled olnud suur patune oma nooruses ja Jumal on sind karistanud tehes su meeled tööriistaks, millega karistus pidi täide saadeta. Kuid eks ole ta sind hoidnud läbi sajan-dite, et võiksid kahetseda? Aja kõik mõtted ära deemoni juurest, kes sind ikka veel kiusab naise kujul, kahetse ja anna oma hing Jumalale, et võiksin sind kuulutada vabaks kõigist pattudest.“

„Kahetseda?“ ütles surija, ning haakis preestri näkku oma suured tumedad silmad, mis veel kord leegitsesid ta nooruse uhkes tules, „kahetseda, paater? Ma ei saa kahetseda! Armastan teda! Ja kui oleks elu pääle surma, tahaksin teda armastada ajas ja igavikus, rohkem kui enda hinge armastan ma teda! Ta on mulle enam kui mu lootus õndsusele! — enam, kui hirm surma ja põrgu ees.“

Preester langes põlvedele ja palus innukalt, kattes oma näo. Kui ta silmad avas, oli patune hing lahkunud ilma andeksannita. Aga surnu näol oli selline naeratus, et preester suurest imestusest unustas lugemata Miserere ja pomises enda ette: „Ta on tema ometi veel nüüd leidnud!“ Ja idas lõi valgeks. Ja udud muutusid kuldallikaks puudutatuna tõusva päikese nõidusest,

Kirikutega ühendused on kõik väga head — kõigis maailmalikumises (nagu Life and Work j. t.) on peale piiskopi meilt veel teisi esindajaid. Samuti töötan kaasa ka YMCA maailmaliidu komitees. Life and Work'i kaudu on mul rõõm ühendust leida Kreeka katolitsismiga, metodismiga, baptisimiga ja reformeeritud kirikuga ja ka Frank Buchmanniga isiklikult. Oxfordliikumisele on meil huvi peamiselt teoreetiline.

Praegu toimuva õppetegevusega olen täiesti rahul. Eesti-ajal on alati teoreetilise käsitluse kõrval ruumi antud praktilistele harjutustele, seminaridele ja töödele, mis küll üliõpilastelt on nõudnud suuri jõupingutusi, kuid on ka palju juurde andnud — see avaldub eriti kirikutegevuses, tegeliku pastori võimetes. Loomulikult on suur tähendus ka välistel asjaoludel — nii on palju soodustavalt mõjunud seminarid ruumide olemasolu ja sealse raamatukogu alaline käepärasus. Sellega inimesed otse viiakse kirjanduse keskele. Eriti suurt tähendust evib ka kavatsusel olev kristlik sotsiaalteaduste instituut. Viimane oleks mõeldud kaastöö haruna Genfis prof. dr. Kellari juhtimisel töötavale ülemaailmale kristl. sotsiaalteaduste instituudile. Suurt tähendust tuleb omistada ka härra Enn Vörgu loenguile kirikumuusika alalt ja harjutustele liturgia laulmises. Suurt rõhku tuleks teoloogidel panna ka retoorikale.

Mul on isiklikult väga kahju, et süstemaatilise usuteaduse õppetool on veel vakantne, kuid see viivitus on täiesti mõistetav, on see ju üks tähtsamaid õppe-toole.“

Kuna usuteaduskonna üliõpilastel on väga väärtuslikuks küsimuseks eksamite õiendamine kursuste süstemis, siis julgesin ka selle kohta esitada vastava küsimuse.

„Eksameid saab sooritada neli korda aastas, mis peaks olema küllalt tihti; igal ajal, s. t. ka semestri keskel eksamineerimise võimaldamine mõjuks õppetööle takistavalt. Kasuks on ka grupisüsteem, kuid mitte praegune kursustesüsteem. Peaks olema võimalik üliõpilastel endil määrata eksamigrupi koosseis, mis koosneks viiest või kuuest aineist.“

Dr. theol. H. B. Rahamägi kutsuti Tartu ülikooli õppejõuks 17. novembril 1919. aastal. 1920. aastal asus ta Ülikooli juurde süst. usuteaduse dotsendina. 1924.—25. aastal oli H. B. Rahamägi haridusministriks, võttes samal ajal ka Ülikooli õppetegevusest osa. Dekaaniks oli prof. Rahamägi 1926. aastast kuni valimiseni piiskopi ametisse. Ta on avaldanud teaduslikke kirjutisi saksa-, soome-, ungari- ja ingliskeelsetes ajakirjades ja maailmalikumiste aastaraamatuis.

„On rõõm vahetevahel mõningaid loenguid pidada ja mõnesse küsimusse teaduslikult süveneda — need on puhketunnid minu administratiivse tegevuse juures,“ lõpetab piiskop jutujamisel.

Uue Testamendi professorile

kinnitati alles 15. augustist arvates nooremaks õppejõuks senine õppeülesandetäitja drnd. theol. Siegfried Aaslava, kuna senine professor Otto Seesemann, mag. theol. (v. s. j.), dr. phil. (Leipzig), dr. theol. h. c. (Erlangen) loeb edasi ametlikult eradotsendina. Kuna seni loengud prof. O. Seesemanni juures toimusid saksa keeles, siis nüüd drnd. S. Aaslava loeb eesti keeles.

Välismaa stipendiaadina viibis S. Aaslava Greifswaldis, Heidelbergis ja Pariisis. Viimases küll lühikest aega, Heidelbergis aga koguni kolm semestrit. Tal on veel praegugi kirjavahetus sealse õpetajaga prof. M. Dibelius'ega. Välismaal viibides puutus S. Aaslavale silma, et sakslased teavad Eestist hoopis vähe. Nii näit. arvatakse seal, et Eestis on sakslasi 25 prots. kogu elanikkonnast.

Drnd. S. Aaslava noore õppejõuna on täis tuld ja soovi üliõpilastele studiumi kestel anda võimalikult palju. Juba 15 aastat on ta tundnud tarvet õppereformide järele. Kursuste süsteem pole otstarbekas ja ei anna nii palju, kui palju peaks saama. Eriti suuri puudusi on tunda sellest tingituna Uue Testamendi teaduste alal, kuna siin pole olnud võimalik õppeaineid vajalikest järjestada. On normaalne, et igal ainel on oma eeldused. Nii ei saaks ju asuda eksegeeside (kirjade seletamiste) juure enne, kui pole õpitud kreeka keelt (Uue Testamendi algkeelt). Ja samuti peaks olema normaalne, et alul tutvutakse sissejuhatusega, allikatega, siis alles minnakse edasi ajaloolise osa ja lõpuks siis teoloogia juure. Praegu on töökoormatus suur. Nii on võimalik lugeda aineid vaid nii sagedasti, et peab võimaldatama vastavate eksamite õiendamist ka aine ebaloomulikus järjestuses. Parandust siia tuua võiks vaid sel teel, et vähendataks üliõpilastel kuulamise kohustust (vahest kuni 50 prots. võrra) ja vabanevat aega kasustataks harjutusiks ja lektüüriks. Kirjanduse kasutamine üliõpilaste hulgas peab kindlasti suurenema. Praegu on nii, et algkooli õpilased muretsevad endale õpperaamatuid, keskikoolis (resp. gümnaasiumis) muretsetakse neid kahe, kolme peale ja ülikoolis üldse mitte. Kirjanduse all võib mõista ka õppejõudude redigeeritud loengute väljaandeid. Loeng pole mitte selleks, et asendada õpperaamatuid (nagu see oli raamatute puudusel), vaid koolitamise-vahendiks, kuulajate kontakti viimiseks õppevahenditega.

Praegune kursuste süsteem pole kõige õnnelikum kas või lihtsalt seepärast, et grupid on liiga suured. Tulgu üliõpilased senise normaalse nelja korra asemel kuusteistkümmend korda (s. o. igal eksamite hooajal) eksameile, iga kord küll vähema grupiga, kuid siis on nad kindlasti paremini ette valmistatud. Mida väiksem grupp, seda parem ettevalmistus.

Drnd. S. Aaslava on usuteaduskonnas õppejõuks juba seitsmendat aastat.

Professor emeritus dr. Otto Seesemann lõpetas Tartu Ülikooli usuteaduskonna cand. theol-i astmega, siirdus siis Leipzigi, kus õppis 1892.—98. a. Huvitav on siinjuures märkida neid nimesid, kes usuteadlaste juures väga tuntud ja kelle juures praegune prof. emer. O. Seesemann õppis: Vana-Testamendi õpinguid Fr. Buhl'i, H. Guthe, G. Dalmani, semitide üle aga A. Socini, L. Krehli, Friedr. Delitzsch'i, H. Zimmerni, H. Stumme ja G. Steindorffi juures. 1895. a. omandas dr. phil. astme, 1898. a. Lic. theol. ja 1898—1900 oli ta Leipzigi ülikoolis eradotsendiks. 1930. aastal austas Erlangeni ülikooli usuteaduskond O. Seesemanni dr. theol. h. c. astmega.

See on nii õeti lühidalt hallipäise professori suhetest välismaaga, kusjuures liiga pikale viiks üksikasjaline kirjavahetuse kirjeldus.

Välismaal avaldatud kirjad professor emer. O. Seesemannil on:

a) „Die Ältesten im Alten Testament“ — Leipzig 1895.

b) „Israel und Juda bis Amos und Mosea“ — Leipzig 1898.

c) 1895.—96. a. oli ta saksa Palestiina ühingu väljaande „Mitteilungen und Nachrichten“ toimetaja.

d) Üksikud osad teoses „Mitteilungen und Nachrichten für die evang. Kirche in Russland.“

Eerika.

Käesoleva „Üliõpilaslehega“ on kaasas

Kirjastus „Kiilo'i“ reklaambrošüür

Üliõpilaskonna käsipallivõistlused algavad

MÄÄRUSTIKKE MUUDETI.

Kolmapäeva, 6. okt. õhtuks oli ülikooli võimlasse kokku kutsutud kõigi üliõpilasorganisatsioonide esindajad. Arutusele tuli eeloleva käsipallihooaja tähtajad ja käsipalli määrustikkude muutmise küsimus. Senikehtinud määrustikkude järgi võisid liiduklassi kuuluvad mängijad üliõpilaskonna esivõistluste tsükli A klassis mängida pärast kahe-aastast liiduk. esinemist. Nüüd aga muudeti see vaheaeg aasta pikkuseks. Seega saavad eeloleval hooajal mängida A klassis need mängijad, kes pole liiduklassis esinenud pärast 1. sept. 1936. a.

Mõnede osavõtjate poolt avaldati mõtteid, kas ei võiks uuesti sisse seada ka eriklass, kuhu kuuluksid liiduklassi mängijad ja millest võiksid osa võtta vabatahtlikult ka A

klassi meeskonnad. See küsimus jäeti aga esialgu lahtiseks.

Koosolekul määrati kindlaks esivõistluste avapäev. Selle järgi algavad sügisese üliõpilaskonna käsipalli-esivõistlused 23. oktoobril. Osavõtjatena on juba registreeritud meeste A klassi võrk- ja korvpallis kummaski 5 meeskonda ja B klassi korvpallis 8, ning võrkpallis 9 meeskonda. Naiste võrkpallis esinevad tänavu A klassis 3 ja B klassis 5 naiskonda.

On selgunud ka üksikute mängude järjekord. Nii võistleavad meeste A klassis võrkpallis loosimise järjekorras: 1. ÜS Liivika, 2. korp. Sakala, 3. korp. Fr. Estica, 4. Ü. S. Raimla, 5. E. Ü. S. A klassi korvpallis kujunes loosimisjärjekord

järgmis.: 1. korp. Fr. Livienensis, 2. korp. Fr. Estica, 3. E. Ü. S. Põhjala, 4. ÜS Liivika, 5. korp. Fr. Aeterna.

Meeste B klassi korvpallis on esimesteks võistluspaarideks: korp. Fr. Estica — E. Ü. S., korp. Fr. Livienensis — Ü. S. Raimla, korp. Sakala — korp. Vironia, ÜS Liivika — korp. Rotalia. Võrkpallis lähevad esmajoones kokku järgmised paarid: korp. Fr. Livienensis — EÜS, korp. Sakala — Ü. S. Raimla, ÜS Liivika — korp. Fr. Aeterna ja eelm. mängu võitja kohtub korp. Fr. Estica'ga, ning viimase paarina mängivad korp. Rotalia — E. Ü. S. Põhjala.

Naiste A klassi võrkpallis mängivad esimestena korp. India ja korp. Filiae Patriae ning selle mängu võitja kohtub E. N. Ü. S-iga.

B klassi võrkpallis kujunes loosimisjärjekord järgmiseks: 1. Vene Üliõpilaste Selts, 2. korp. Filiae Patriae, 3. korp. India, 4. korp. Amicitia, 5. E. N. Ü. S.

Üleskutse laskesportlastele

Üliõpilaskonna ajutise juhatuse poolt määratud laskevõistluste korraldaja ksv. H. Suursöödi poolt saadeti üliõpilasorganisatsioonidele järgmine üleskutse:

Lähtudes IX Soome-Eesti Üliõpilaspäeval vastuvõet. re-

sultatsioonist, „Soome Eesti üliõpilaste sportlike suhete arendamiseks ja maakaitse seisukohalt tähtsa laskesportiharrastuse levitamiseks ja edutamiseks mõlema maa üliõpilaste seas peetakse tarvilikuks Soome-Eesti üliõpilaslaskurite vahelise korrespon-

dents-laskevõistluste korraldamist,“ pöördun käesolevaga teie lugupeetud organisatsiooni poole palvega, teatada minule 16. skp. Üliõpilasmajja, kes Teie organisatsiooni liikmetest tahavad osa võtta Soome-Ungari-Saksa ja Eesti üliõpilaskondade vahelisest laskevõistlustest, kuna ka viimati mainitud riikide üliõpilaskondade poolt on tulnud vastav ettepanek.

Mujalt veergudelt

Sõnavõttud uue ülikoolide seaduse kohta

Ülikoolide seaduse vajadust puudutades mainib „Vaba Maa“ juhtkirjanik:

Eesti ülikool on noor, tehnikaülikool koguni vaevalt sündinud. Juba mõnda aega oli kuulda, et ka ülikooli juhtivais ringkonnis enestes nende korralduses mõndagi muudatust soovitakse. Osalt on need soovid nüüd täitmist leidnud. Teiselt poolt püüab uus seadus tihendada sidet ülikooli ja vabariigi valitsuse vahel, nagu haridusminister seda seletanud.

Suurelt jaolt tuleb see sideme lõtvus sellest, et Eesti ülikool ei asu pealinnas. Vanasti, kui elu veel aeglaselt voolas, loeti seda väikelinna ülikoolide kohta, — nagu Oxford, Cambridge, Heidelberg ja Göttingen — suureks paremuseks. Viimasel ajal hakkavad aga igal pool pealinnade ülikoolid ülekaalu võtma. Kahtlemata avaldub see uue aja tendents ka Eesti elus, mida nägime tehnikainstituudi ületoomises Tartust Tallinna.

Üliõpilaskonna korraldus on saanud uue kuju. Et mõjutada kõikide üliõpilaste astumist organisatsioonidesse, moodustatakse üliõpilaskonna edustus ainult organiseeritud üliõpilaskonnast. Üliõpilaste kasvatustöö eest vastutajaks valib iga organisatsioon oma vilistlaste hulgast vanema, kes kokku moodustavad vanematekogu ja oma hulgast valivad ülikooli määraliste õppejõudude seast üliõpilaskonna kuraatori ja selle abi. Muidu on üliõpilaskorraldus peajoontes seniseks jäänud, ainult üliõpilasorganisatsioonid — nii seltsid kui ka korporatsioonid — on ümber ristitud konventideks, et seega tuua üliõpilaskonda terviklikumat vaimu.

Veidi pikemalt peatub üliõpilaskonda puudutava osa juures Mnd „Päevalehes“.

Üliõpilaskonna üldkorraldusse toob uus seadus organisatsioonilisest küljest suure muudatuse, kuid üksikorganisatsioonide korraldus jääb peale üldnimetuse ja mõningate kasvatusküsimustega ühenduses olevate muudatuste sissetoomise peagu endiseks. Küll on aga üksikorganisatsioonide tähtsus tõusnud selle läbi, et ainult nende esindajaist kujundatakse üliõpilaskonna edustus, iga 40 liikme peale üks esindaja, kuna alla 40-liikmelised konvendid võivad edustaja saamiseks paarikaupa liituda, sest alla 20-liikmelisi konvente ei saagi enam olla. Seni, kus üliõpilaskonna edustus valiti üldise, ühetaolise ja proportsionaalse valimisviisi järgi, olid edustatud ka organiseerimata üliõpilased. Nende

esindajad nüüd enam edustusse ei pääse. Sellega jääb ligi pool üliõpilaste üldarvust üliõpilaskonna edustuse kujundamisest kõrvale!

Teatud määral võib see mõjutada seniste „metsikute“ astumist üksikorganisatsioonidesse (uue nimega konventidesse), aga võib ka tõuke anda uute konventide tekkimisele. Ei oleks ka mitte ettekujutatav, et ligi pool üliõpilaskonnast jääb kõrvale üldisest üliõpilaskondlikust korraldusest ja selle kaudu tehtavast kasvatustööst, mida uue seaduse seletustes just eriti rõhutatakse.

Kasvatuse küsimus üliõpilasorganisatsioonides läks teravamaks ühes üliõpilaste noorenemisega, see on nende keskmise vanuse kahanemisega. Kui veel 6—7 aastat tagasi üliõpilasorganisatsioonide liikmete keskmine vanus kõikus 21—25 a. vahel, on see nüüd juba langenud 20 a. ümber ja paiguti veel allagi seda. On arusaadav, et nii noorte üliõpilaste omavaheline kasvatulik mõju ja juhtimine võib nõrgaks jääda. Selle olukorra parandamiseks ongi mõeldud vanemate-instituut. Iga organisatsioon valib oma vilistlaste hulgast vanema, kes juhivad kasvatustööd ja valvab konventi liikmete distsipliini järele. Kahtlemata nõuab see töö isikuil, kes end vanemaiks lasevad valida, palju vaeva ja ajakulu.

Kõik üksikorganisatsioonide vanemad kokku kujundavad vanematekogu, kes oma hulgast valib üliõpilaskonna kuraatori ja tema abi, kes aga peavad kuuluma ülikooli määraliste õppejõudude hulka. Vanematekogu kui ka kuraatori tegevus võib ulatuda ka üksikorganisatsioonide ellu. Ka uute konventide asutamisel on vanematekogul otsustav sõna öelda.

Välismärgid ja üliõpilasorganisatsioonide omavahelised liidud, mille pärast palju tolmu ja närvitsemist on sünnitatud, jäävad nagu nad on. Kontrolli alla on aga seatud sõprusliitude loomine, milliseid teatavasti Tartu üliõpilaskonnal on loodud rohkesti, eriti soomlaste ja lätlastega.

Konventi nimetuse asemele, mis mäletatavasti Tartus suurt vastuseisu leidis, pole seadusega siiski paremat ega eestipärasemat leitud.

Kuigi üliõpilaskonna reform oli paratamatu, peame tagajärgede suhtes asuma äraootavale seisukohale, eriti, mis puutub reformi peamisse sihti — vähendada teravusi akadeemiliste organisatsioonide rinnete vahel,

Autor lõpetab oma kirjutise optimistliku lootusega:

Tartu ülikooli senised saavutused; tema hea nimi teaduse maailmas; tema viljarikas tegevus Eesti noore teadlastepõlve kasvatamises, mille tulemusena oleme õieti võrdlemisi lühikese aja jooksul saanud 100-protsendilise Eesti ülikooli; tema suured teened Eesti elu käsitleva teaduse edendamisel, selle rahva keskele viimisel ja üldse teadusliku hariduse jagamisel tuhandeile noortele inimestele — suurem ja rõhavam osa sellest tööst on sündinud nüüd varsti (1. jaan. 1938.), kehtivuse kaotava Tartu ülikooli seaduse alusel, mis anti 1925. a. Usume, et uus seadus on antud püüdest ülikooli viljarikkaile töötajale veelgi paremaid olukordi luua. Selles lootuses jääme ootama uue seaduse tulemusi.

Ülikoolide seaduse selle osa kohta, mis puudutab ülikooli, mainib Mnd:

Siin olgu märgitud, et rektori nimetamine tähendab siiski ülikooli autonoomia kitsendust, kuigi ka uue seaduse § 3 ütleb, et „ülikoolid on autonoomsete asutustena iseseisvad oma teadusliku ja õppetöö korraldamises...“ Majanduslik-administratiivsel alal kärbiti seda autonoomiat juba 1936. a. majandusdirektori instituudiv sisseseadmisega. Rektori valimise õigus on ju olnud üheks autonoomia elemendiks ja teguriks. Mis puutub põhjendusse, et rektori nimetamisega sidet ülikooli ja riigivõimu vahel kõvendatakse, siis oleme võinud tähele panna, et see side on mõnedel aegadel olnud väga tihe. Nähtavasti on sideme tihedus olenenud sellest, kelle kaudu keskasutuses ülikooliga sidemete pidamine sünnib. Viimastel aegadel olevat side tõesti nõrgaks jäänud.

Meeleoludest enne Ülikoolide seaduse vastu võtmist kirjutab J. Kitzberg „Postimehes“:

Tartu ülikooli seesügisese õppetöö algus langeb nädalale, mil — nagu haridusminister äsja teatas, tuleb valitsuses otsustamisele ülikooli seaduse muutmine. Kavatsetavad muudatused on mõnda aega kaalumisel olnud ja avalikkusele ei ole teada, missuguse kuju eelnõu on omandanud selle kaalumise tulemusena. See teadmatus on ülikooli enesegi ringkonnas andnud põhjust põnevaks ootuseks, mida üks õppejõude nende ridade kirjutajale iseloomustas isegi sellisena, et temal endal ei ole praegu rahu süvenemiseks oma teaduslikku uurimistöösse, enne kui selgub, missuguseid muudatusi uus seadus toob ülikooli ellu.

Ometi ei ole mingit põhjust lugeda veaks, et kavatsetava seadusemuutmisega ei ole rutatud, vaid loeme hüveks, et muudatusi kaalutakse täie põhjalikkusega. Ülikooli juhtidel, kellelt võib eeldada meie kõrgema õppeasutise vajaduste parimat tundmist, on olnud võimalus öelda meie

hariduspoliitika juhtidele oma seisukohti, millega loodetavasti arvestatakse. Samuti on esialgse eelnõu vaieldavate punktide kohta sõna võetud ajakirjanduses. Meil on seega põhjust oodata, et teostatavad muudatused piirduks mõlemapoolsetel mõttevahetustel vajalikuks loetuga ning et Tartu ülikool ka eelseisval õppehooajal võib rahulikus töömeeleolus jätkata oma suure osa täitmist. See osa on tähtis meie rahva edule. Kuid Tartu ülikooli töö ja nimel on väga kaaluv tähtsus ka tunnustuse pärast, mis Eestile osaks saab kultuurrahvaste pere hinnatava liikmena.

„Uus Eestis“ kirjutab H. K. üliõpilaskonda puudutava osa kohta:

Edasi eelnõu näeb ette ka üliõpilaskonda käsitava osa, mis peab astuma praeguse korralduse asemele. Üliõpilaskonvendid peavad olema vähemalt 20-liikmelised, neid võib asutada seaduse lisas toodud põhikirja alusel ülikooli valitsuse loal, kes enne kuulab ära üliõpilaskonna esinduse ja kõigi konventide vanematekogu arvamuse. Viimase arvamuse nõudmine ei paista olevat otstarbekohane, kui soovitakse, et võimalikult kogu üliõpilaspere oleks organiseerunud. Üliõpilaskonventidel võivad olla erinevad välismärgid, kuid üliõpilaskonna ühiste välismärkide võimalus on eelnõus mainimata, mis aga tervikliku üliõpilaskonna mõttes oleks soovitav nii sees- kui väljaspool. Liitude võimalust eelnõu ei maini, kuid võimaldab üliõpilaste erisihiliste ühingute asutamist ülikooli valitsuse loal. Tartu ja Tallinna üliõpilaskond liitub Eesti üliõpilaskonnaks, kelle otsused tehakse mõlema üliõpilaskonna organite poolt korra järgi, mis nähakse ette mõlema üliõpilaskonna vahel sõlmitud, ülikoolide valitsuse poolt heakskiidetud ning haridusministri poolt kinnitatud kokkuleppes.

Üliõpilaskonda käsitava osa põhimõtteliseks joonteks eelnõu järgi on: Konventide poolt valitav üliõpilaskonna esindus saab õiguse esindada kogu üliõpilaskonda ja anda kõigile üliõpilasele kohuslikke määrusi, kuigi ülikooli valitsuse kinnitamisel. See põhimõte on meil tegekkuses uus, võrreldes meie üliõpilasehu arenguga alates kaugest minevikust. Kuidas see nüüd arusaamist ja vastuvõtmist leiab, oleks raske ennustada.

Teiseks, üliõpilaskonna tegevuse juhtimine ja järelevalve on eelnõu järgi eraldatud ülikoolist palju suuremal määral, kui seda näha ühegi teise maa ülikoolides. Ja kolmandaks, haridusministeerium võtab eelnõu mõtte järgi endale väga suured kohustused ning vastutuse üliõpilaskonna tegevuse juhtimise ja järelevalve suhtes, mida samuti mujal mais näha ei ole. Kas on siin kõik lõpuni mõeldud pikema aja peale, kuna tuleb eeldada, et seadusi tehakse pikemaks ajaks?

AKADEEMILISI TEATEID

Ülikooli lõpetasid

Õiguste aduskonna Majandusteaduse osakonnas: Henrik Tannert, Eduard Jagomäe, Albert Apollo, Leida Rips.

Arstiteaduskonna: Bruno Habicht (c. l.), Gunnar Masing, Laur Valk (c. l.).

Arstiteaduskonna farmaatsia-osakonnas: Linda Anton, Ella Juriado, Niels Karstens, Taimo Kuus, Koidula Laretei, Elvire Martin, Elsa Nieder (c. l.), Helmi Rannit, Heinrich Rosenberg, Arnold Saar, Anna Taavoste, Olga Adamov, Marie Parts, Helene Sapotzki, Dagmar Tarto, Teereese Tubli.

Filosoofiaste aduskonnas: Hilda Jõulmaa (c. l.), Ada Piirak, Agnes Madiberk, Veera Saar (c. l.), Martha Aabram, Aleksander Aspel (c. l.), Varvara Gonestov, Edla Quarnström, Linda Masing, Helmi Masing (Romet), Salme Pendre, Hilja Reinup, Erna Riikjärv, Ilse Saarse.

Põllumajandusteaduskonnas: Ilmar Anderson, Vladimir Konjajev, Voldemar Peterson, Jaan Raud, Aleksander Speek.

Õiguste aduskonna: Ilmar Priks.

Usuteaduskonna: Bernhard Bluum, Erich Hindrikson, Raimund Peiker.

ÜLIKOOLILE ON SAABUNUD kutse on võtta Coimbra ülikooli (Portugalis) 400 a. juubelist detsembrikuus s. a.

MAG. THEOL. LEMBIT T E D E R

kinnitati diploomitud edasiõppijaks ajaloolise usuteaduse alal; mag. phil. E. Päss kinnitati diploomitud edasiõppijaks eesti ja võrdleva rahvaluule alal.

VÄIKELOOMAKASVATUSE- KABINETI

abiassistent C. Ruus kinnitati Väikeloomakasvatuse-katsejaama abijõuks; tema asemele abiassistentiks kinnitati V. Kutti.

FARMAATSIA MAGISTRI ASTME

omandas Hilda Louise Põld (magistritöö „Tanniinalbuminaat-preparaatide valmistamisest ja omadustest“).

MAG. PHIL. F. OINAS

kinnitati diploomitud edasiõppijaks läänemere-soome keelte alal. Diploomitud edasiõppijaks olemise aega pikendati mag. phil. A. Aretile pedagoogika alal.

AMETIST VABASTATI

omal palvel: Vaimu- ja närvihaiguste kliiniku noor. ass. H. Saarsoo, Hügieeni-inst. noor. ass. A. Paumes, Matemaatika-inst. aj. abij. R. Ollino, Füüsika-inst. aj. abij. J. Reinert.

AMETISSE KINNITATI VEEL:

A. Horm majandusõiguse sem. noor. ass. k. t-ks. Vaimu- ja närvihaiguste kliiniku noor. ass-iks H. Sehr-

vald, sama kliiniku noor. ass. k. t-ks Berta Vilhelmsen, Hügieeni-inst. aj. abijõududeks Th. Koppel ja G. Milk, Matemaatika inst. aj. abijõuks O. Rünk.

Edasi kinnitati ametisse: Farmakoloogia-inst. noor. ass. G. Kingisepp. Kohtuliku Arstiteaduse Inst. noor. ass. Magda Mägi, Eesti Keele Arhiivi korraldaja P. Ariste, Füüsika-inst. van. ass. E. Aruja, sama inst. aj. abijõud H. Torgren ja V. Otsman, Väikeloomakasvatuse-kab. abiass. C. Ruus.

AMETISSE KINNITATI:

E. Kareda — Majandusgeograafia seminari aj. abijõuks, R. Eliaser — Haldusteaduste seminari noor. ass. k. t-ks J. Mäll — van. ass. k. t-ks finantsõiguse õpetooli juurde, E. Siirde edasi kõrva-, nina- ja kurgukliiniku abijõuks, E. Soekõrv edasi I Haavakliiniku noor. ass. kt-ks.

USUTEADUSE MAGISTRI ASTME

omandas Mark Nerling (magistritöö: „Eestimaa konsistoriaalringkonna kiriklik tegevus 1836—1914“).

TEENISTUSAEGA PIKENDATI:

Usuteadusl. arheoloogia kab. korraldajal V. Uuspõu'l, Loomaarstiteaduse Sisehaiguste kliiniku noor. ass. H. Tammemäel, sama teadusk. noor. ass. Nora Busch'il, Mineraloogia kab. van. ass. V. Paul'il.

LOOMAAARSTITEADUSKONNA HAAVAKLIINIKU

noor. ass-iks kinnitati H. Tillmann.

Karskustegelaste nõupidamine

Hiljuti peeti järjekorraline karskustegelaste nõupidamine, millest võtsid osa ka E. Üliõpilaste Karskusiühenduse esindajad.

Koosoleku tulipunktiks olid karskuspoliitiline moment ja välistegevuse kaava. Mitmetunnisel koosolekul kaaluti põhjalikult neid küsimusi.

Otsustati celolevatel riigivolikogu valimistel toetada kandidaate, kes lubavad riigivolikogus toetada

kohaliku keeluõiguse uuesti maksmapanekut, alkoholimüügi keeldu toiduainete- ja õppetarvetekaupluses ja noorsoo kaitset alkoholi vastu.

Eelolevate riigivolikoguvallimiste puhul kandidaate ülesseadvate organisatsioonidega kontakti astumiseks ja muude selle puhul vajalikkude ülesannete täitmiseks moodustatakse komitee Eesti Karskusliidu, Naiste Karskusliidu, Õpetajate Liidu kars-

kuskasv. toimk. ja E. Üliõpilaste Karskusiühenduse esindajaist. Komitee otsiks võimaluse korral kontakti ka muude seltskondlike organisatsioonidega ja koosteeriks nende esindajaid enda liikmeks.

Alkoholiküsimuse põhjalikuks uurimiseks otsustati moodustada asjatundjatest alkoholiküsimuse komitee.

Tegevuskavas tõsteti esile tähtsamate ülesannetena karskustöödal, noorsoo karskustöö elustamine, tegelaste juurdekasvu võimaldamiseks üleriiklikud tegelaste kursused.

AKADEEMILINE MALESELTS KUTSUTAKSE UUESTI ELLU.

Käesoleval sügisel uute maletajate juuretulekuga akadeemilisse perre on akuutseks muutunud Akadeemilise Maleseltsi taas ellu kutsu- mise küsimus. Selts läks hingusele teatavasti aastate eest majandusliku surutise päevil, kannatades ka ener- giliste organisatorite puudumist.

Vahepeal on olukord malehar- rastuse arenguks soodsamaks kuju- nenud. Eesti male on ülemaailmse tunnustuse võitnud ja haaranud laie- maid hulki. Kuna alanud malehooajal on loota paremaid ainelisi võimalusi teotsemiseks ja ka aktiivseist male- tajaist ei tarvitse puudust tunda, siis on kindlustatud uue üliõpilasmale- organisatsiooni tegevus.

Lähemal ajal on loota uue male- seltsi esimesi eluavalduisi, mis peak- sid olema aga üsna elavad. Esimeses järjekorras tuleb korraldada üliõpi- lasmalevõistlused, et määrata aktiiv- sete maletajate hulka ja kvalifitseerida seda. Teiseks tuleb valmistada SELL'i maleolümpiaadiks käesole- val semestril. Kolmandaks tulevad õiendada suhted Eesti Maleliiduga ja teiste maleorganisatsioonidega.

—en—er—

SOOME ÜLIÖPILASKONDADE LIIDU

stipendiaadiks 1937. a. sügissemest- riks valiti usuteaduskonna üliõpilane **Rudolf Troost** (korp! Fr. Livien- sis).

ÜLIÖPILASKONNA AJ. JUHATU- SE OTSUSED.

Otsustati lubada korp! Frat. Livien- sisele „Üliõpilaslehe“ jaan- rikuu numbrit kasutada erinumb- rina korp-i aastapäeva puhul.

Kinnitati „Üliõpilaslehe“ toim- kond koosseisus ksv-ad S. Sini- mets ja E. Valdin.

Otsustati saata ksv. V. Kop- perman ja ksv. H. Suursõõt läbirääkimisi pidama Sõjavägede Ülemjuhatajaga Soome-Eesti üliõpi- laskondade vahelise laskevõistluse suhtes.

1. detsembri balli pidutoimkonna juhatajaks valiti ksv. Oja, kassa- toimkonna juhatajaks ksv. Suur- sõõt.

Eesti naisüliõpilaste delegatsioon käis Soomes

Etela Suomenlaisen Osakunta pi- hitses 10. oktoobril oma aastapäeva. Aastapäeva-pidustustel käis E. N. Ü. S.-i juhataja V. Raidel ja kir- jatoimetaja L. Põllusaar amet- like esindajaina ja peale nende veel 5 kaasvõitlejat.

Mida ütlevad soomlased oma üliõpilasteatri reisist

Äsjailmunud „Ylioppilaslehti“ kirjutab Soome Üliõpilasteatri Tartu-reisist alljärgnevalt:

Kohtasime teisipäeval õhtupooli- kul üliõpilasmaja hoovil Üliõpilas- teatri juhatajat magister Jouku Paa- vola't ja küsisime temalt uudiseid, kuna Üliõpilasteater oli eelmisel õh- tul andnud Tartus etenduse.

„Poolteist tundi tagasi jõudis laev Helsingi ja nüüd olen teel teatrisse, kuna reedel on A. Kivi esi- etendus ja mõned reisi-asjad veel tagantjärele korraldada. Meie reis õnnestus kõigiti. Saal oli juba eel- müügil peaaegu välja müüdnud. Mängisime „Tukkijoelat“ või „Par- vepoisid“, nagu see eesti keeles kõ-

lab ja arvan, et need parvepoisid meeldisid eestlastele. Poolehoidu avaldati eriti siis, kui kohati esitasi- me eestikeelseid laulu. Looberpärg Eesti üliõpilaskonnalt, lilled, sooja- sõnalised sõnavõttud ja etenduse jä- rel õhtusöök kuulusid selle reisi juure. Meid kutsuti veel konsu. Rütli külalislahkesse kodusse, korp. Indlasse ja Sakalasse, EÜS-si ja ka mujale. Üks Tartus viibitud päev, kus pidime veel enne etendust teat- ris harjutuse korraldama, käis tõesti üle jõu. Meid oli seal 18 inimest. Kordan kokkuvõttes: kõikipidi õn- nestunud reis. Olen rõõmus, et meie teatril oli võimalus teha sellist reisi.“

Üliõpilassegakoos valis uue juhatus

Tartu Üliõpilassegakoos pidas õigusteaduskonna dekanaadi ruumes oma aastapeakoosolekut. Koosolekul tuli valimisele ka uus juhatus. Uude juhatusse valiti esimeheks Reiman, abiesimeheks S. Listakind, sekretä- riks A. Kotkas, abisekretäriks Viir- ret, laekuriks Linnamägi, abilaeku- riks V. Kull, arhivaariks K. Kõrge, koorivanemaks V. Voore ja kooriva- nema abiks A. Suga.

Koosoleku lõpul annetati lahku- vale esimehele V. Toomingas'ele, kes siirdub elama Pärnu, koori teenete- märk. Koosolekul võeti vastu ka järgneva semestri tegevuskava, mil- les on ette nähtud paar kontsertring- reisi kodumaal. Koor esineb ka üli- kooli aastapäeva aktusel. Kontakti- pidamiseks koori vilistlaskonnaga korraldab vilistlaskogu koos kooriga ühise koosviibimise.

Eesti üliõpilasi läheb Soome ülikoolidesse

Teatavasti pidid tänava Tartu ülikooli kui ka Tallinna tehnikainsti- tuudi ukse taha jääma paljud noo- red, kes kavatsesid edasiõppimist jätkata kõrgemates õppeasutustes. Nüüd on mitmed Eesti üliõpilased otsustanud astuda Helsingi ülikooli ja politehnikumi, kuhu on viimasel

ajal antud mitukümmend sooviaval- dust ülikooli sisseastumiseks ja teh- tud hulgalisi järelepärimisi sealsete õppetingimuste kohta. Soodsaks eel- duseks näiteks Helsingi ülikooli astu- misel on see, et seal pole piiratud üliõpilaste arv ja ülikooli sissekirju- tamist toimetatakse läbi õppeaasta.

Akadeemilise meeskoori kontsert- matk Harju- ja Pärnumaal

Tartu üliõpilaskonna esinduskoor — Akadeemiline meeskoor, kes teos- tas tänava suvel pikema välismaise kontsertmatka Kesk- ja Põhja-Eu- roopas, korraldab oktoobrikuu teisel poolel kontserte Harju- ja Pärnu- maal. Pärnumaal on kontserdid näh- tud ette 22. ja 23. oktoobril Pärnus ja Väandras. Kontserte juhatab heli- looja Rich. Riitsing, kuna solistidena sõidavad kaasa Rud. Jõks ja Tilting.

Poola ajalehe toimetaja tutvus Tartu üliõpilaseluga

Tartus viibis Varssavi ajalehe „Kurjer Poranny“ toimetaja Jerzy Horzelsky, kes Eestis viibides tundis eriti huvi meie noorsoo-organisatsi- oonide ja nende tegevuse vastu. Tar- tus tutvus külaline ligemalt meie üli- õpilaskonna eluga. Muuseas märgi- tagu, et toimetaja Horzelsky ise on õppinud omal ajal Tartu ülikoolis.

TEHNIKA INSTITUUT

Tallinna Tehnikainstituudis loevad sügissemestril 1937

I. Ehitusosakonnas:

- Borkvell, A.**, mag. math., matemaatika dotsent.
- Jürgenson, L.**, Sc. D. (Cambridge, Mass.), ehituskonstruksioonide ja tsiviilehitiste erakorraline professor.
- Livländer, R.**, dr. phil. nat., geodesia dotsent.
- Maddison, O.**, tehnilise mehaanika ja raudkonstruksioonide korraline professor.
- Maltenek, E.**, ins.-tehn., jõumasinate ja soojusmajanduse erakorraline professor, prorektor.
- Martin, O.**, dr. ing. (Danzigi tehnikauil.), teedeehituse erakorraline professor.
- Nuut, J.**, dr. phil. nat., matemaatika ja mehaanika erakorraline professor.
- Paavel, V.**, dipl. ing., veemajanduse ja vesiehitiste erakorraline professor, ehitusosakonna juhataja, mehaanika- ja meh. tehnoloogia osak. juhataja k. t.
- Reinvald, O.**, dipl. ing., elektrotehnika professori k. t.

Õppeülesandetäitjad:

- Komendant, A.**, dipl. ins., loeb ülesandel: 1) Raudbetonn II.

Leppik, E., dr. ing., eradotsent, loeb soovitava ainena: 1) Eesti veejõud ja nende kasutamine.

Lohk, E., dipl. arh., loeb ülesandel:

1) Hoonete ruumijaotus.

Soans, A., dipl. arh., loeb ülesandel: 1) Asulate projekteerimine.

Sõrra, V., dipl. ins., loeb soovitava ainena: 1) Hüdrotehnilisi arvestusi.

II. Keemia-osakonnas:

Jaakson, E., cand. chem., anorgaanilise ja analüütilise keemia erakorraline professor.

Kogerman, P., dr. sc. techn. (Zürichi tehnikauil.), M. Sc. (London), D. I. C., orgaanilise keemia korraline professor, rektor.

Kopvillem, J., dr. phil. (Zürich), A. M. I. Chem. E., keemilise tehnoloogia erakorraline professor, keemia-osakonna juhataja.

Parts, A., mag. chem. techn., dr. phil. nat., füüsikalise keemia erakorraline professor. Õppetööst ajutiselt vabastatud. Füüsikalise keemia laboratooriumi juh. kohuseid täidab prof. E. Jaakson.

Elnberg, H., dipl. ins., masinate konstruksioonide ja tehnilise joonestamise dotsent.

Õppeülesandetäitjad:

Aavakivi, R., mag. math., korraldab matemaatika alal sundusliku eksamiainena Rakendusmatemaatika elementid (diferentsiaalvõrrandid ja graafilised meetodid) ühes harjutustega.

Kark, J., dipl. mäeinsener, korraldab sunduslike eksamiainena 1) Mineraloogia, 2 td.; 2) Praktikum mineraloogias, 2 td.

Kilkson, E., (vakantne), korraldab eksperimentaalse füüsika professori alal sunduslike eksamiainena.

Lang, H., korraldab soovitava ainena kursust „Tööstuste eelarved, aruanded ja kalkulaatsioonid“, 2 td.

Laur, A., eradotsent, korraldab soovitava ainena 1) Fotograafia alused ühes harjutustega, 2 td.

Sossi, A., mag. chem., korraldab tehnoloogia eriainet õpetaja alal sundusliku eksamiainena 1) Naha tehnoloogia, 4 td.

Talts, E., assistent, korraldab füüsikalise keemia professori alal sundusliku eksamiainena 1) Harjutused füüsikalises keemias, 1 td.

Tiganik, L., dr., korraldab füüsikalise keemia professori alal sundusliku eksamiainena 1) Füüsikaline keemia I.

III. Mehaanika- ja mehaanilise tehnoloogia osakonnas:

Õppetöö korraldatakse ehitusosakonna kaudu vastavalt mehaanika- ja mehaanilise tehnoloogia osakonna I ja II kursuse õppekavadele.

Tallinna Tehnikainstituudi auhinnatööde teemad õppeaastal 1937/38

1. Tehnilise mehaanika alal: „Määramata staatika uemad meetodid“.

2. Ehitustehnika alal: „Telliskivi tähtsus ehitustehnikas“.

3. Keemilise tehnoloogia alal: „Eesti tulekindlad savid, nende keemiline koosseis ja nende tehnoloogiline ning majanduslik hinnang“.

4. Orgaanilise keemia alal: „1,4 pentadieeni polümeerisatsioon“.

Määrused auhinnatööde ja auhindade kohta

1. Tehnikainstituudi üliõpilastele antakse iga aasta osakondade poolt auhinna-ülesandeid, mille eest rahul-

davaks tunnustamise puhul nende väärtust mööda määratakse autasuks: esimese auhinnana 100 krooni, teise auhinnana 60 krooni ja kolmanda auhinnana 30 kr.

Auhindade arvu igal aastal määrab instituudi valitsus.

2. Eksperimentaalseid uurimusi nõudvate tööde puhul võib Tehnikainstituudi valitsus väljaspool auhindu määrata krediite toormaterjalide hankimiseks. Need krediidid tuleksid kasutamisele vastava laboratooriumi juhataja kaudu.

3. Hindamisele tulevad tööd esitatakse vastava osakonna juhatajale hiljemalt 15-maks augustiks.

Tööd võivad esitada kõik immatrikuleeritud üliõpilased, samuti ka

need, kes lõpetanud instituudi ajavahemikus tööde väljakuulutamist kuni järgneva aasta 15. augustini.

4. Esitatud tööd sisaldagu koostamisel tarvitatud kirjanduse ja muude allikate loetelu. Ka olgu töödes tähendatud kas ja millisel määral on koostamisel saadud abi teistelt isikutelt.

5. Osakondade poolt auhinna vääriliseks tunnustatud tööd ja nende autorite nimed avaldatakse pidulikult aktusel instituudi aastapäeval. Samas teatatakse ka järgneva aasta auhinnatööde teemad.

EKSKURSION LATTI

Tehnikainstituudi üliõpilased korraldasid 30. septembrist kuni 3. oktoobrini ekskursiooni Lätti. Tutvuti Ke g u m s i jõujaama ehitustöödega. Ekskursiooni juhiks oli prof. V. P a a v e l. Osavõtjaid oli 20.

Ärevus uue Ülikoolide seaduse pärast

Peale seda, kui Vabariigi Valitsus võttis vastu uue Ülikoolide seaduse, võis Tartu üliõpilaskonnas märgata teatud elevust. Ka ilmnesid mõningad uue seaduse vastu sihitud aktsioonid. Nii oli linna kõnniteedele ja majade seintele võõbatud tõrvaga loosungid „Maha Ülikoolide seadus“, „Elagu akadeemiline vabadus“, jne.

29. septembril kutsus ülikooli rektor kõikide üliõpilasorganisatsioonide esindajad oma juure. Rektor prof. J. Köpp puudutas kokkutulekul neid küsimusi, mis on ilmsiks tulnud viimasel ajal üliõpilaskonna elus.

1. oktoobril teostati ülikooli peahoones mõlema välisukse juures

kontrolli selle kohta, kes on ülikooli ruumidesse ilmunud isikud. Üliõpilastelt nõuti üliõpilaskaardi ettenäitamist ja ülikooli ilmujate nimed pandi kirja. Samal ajal pandi ülikooli välisuksele ja vestibüüli välja järgmise sisuga teadaanne:

Üliõpilastele.

Juhin tähelepanu sellele, et igasugused avalikku rahu ja õppetööd häirivad ning takistavad kokkukogumised ja meelevaldused Ülikooli ruumes ning väljaspool on keelatud.

Rektor.

Nagu kuuleme, on seoses nende nähetega mõned üliõpilased ka amehivõimude poolt üle kuulatud.

„Vanemuiselt“ soodustusi üliõpilastele

Tartu Üliõpilaskonna kultuurtoimkonna palvel on „Vanemuise“ teater otsustanud võimaldada üliõpilastele hinnaalandusi teatripääsmetelt: 50 prots. hinnaalandust teatri kõigile etendusile igale üliõpilasele legitimatsioonikaardi ettenäitamisel; ¾ hinnaalandust üliõpilastele, kes moodustavad 10-liikmelise grupi.

Ülalinimetatud soodustusi ei saa üliõpilaskond kasutada külalis- ja juubelietendustel.

Uus saatkonnasekretär Kaunasesse

Uueks Kaunase saatkonna attasheeks Kaunasesse on nimetatud Karl Päril, kes oli seni atashee välisministeeriumi juures. Uus Kaunase saatkonna atashee on omaaegne Üliõpilaskonna esimees.

Jaan Ots,

senine „Üliõpilaslehe“ tegevtoimetaja lahkus oma kohalt 30. augustil k. a. Jaan Ots valiti „Üliõpilaslehe“ toimetuse liikmeks Üliõpilaskonna Edustuse poolt 8. aprillil 1930. a. Toimkonna liikmena tegutes kuni 1933. aastani. Endise tegevtoimetaja Ed. Sitska lahkumise puhul valiti J. Ots 1934. a. aprillis „Üliõpilaslehe“ tegevtoimetajaks.

Tuntud sportlasi pääsis ülikooli kehalise kasvatuse osakonda

Ülikooli kehalise kasvatuse instituudi (kehalise kasvatuse osakonda) on peale võistluskatsete kergejõustikus ja peale võistluseksamite õiendamist pääsnud teiste seas ka mitmed meie tuntud sportlased ja olümpiamehed. Neist olgu märgitud Eevald Äärmäa, Robert Keres, Paul Määrits, Elmar Järvison j. t. Sissepääsnute seas on ka peaministri asetäitja tütar Virve Eenpalu. Kokku võeti kehalise kasvatuse osakonda 20 üliõpilast, nendest 12 esmakordselt ülikooli astujat ja 8 teistes teaduskondades õppijat.

Järgmine ülemaailmne üliõpilaste karskuskongress 1940. a. Helsingis

Teatavasti korraldati Varssavis ühel ajal ülemaailmse karskuskongressiga ka ülemaailmne üliõpilaste karskuskongress ja esimene ülemaailmne noorsoo karskuskongress. Neist võttis Eesti poolt osa Eesti üliõpilaste karskusühenduse end. esimees Al. Loring.

Järgmine ülemaailmne üliõpilaste karskuskongress on 1940. a. Helsingis. Selle korralduse büroo jääb ka esialgu Helsingisse, ehkki poolakad büroo asukoha Helsingisse viimise vastu sõna võtsid. Eesti esindajad toetasid soomlasi.

Kongressil sõlmiti rida lähemaid isiklikke tutvusi paljude maade akadeemilise noorsooga oma väljaannete vahetuse jne. suhtes. Kõige agaramad olid meiega sõbralikke suhteid looma Poola Ukraina akadeemilised noored.

Leedus muudetakse ülikooli põhikiri

Üliõpilaskonna nõukogu jälle jõusse

Haridusminister professor Tonkunas, vesteldes „Lietuvos Aidase“ esindajaga alanud kooliaasta puhul Leedu tähtsamate haridusküsimuste üle, seletas muuseas: Ülikooli põhikirja reformiga loodetakse saavutada lähemat kontakti haridusministeeriumi ja ülikooli vahel, parandada ülikooli organisatsioonide tegevust ja ümber korraldada üliõpilaste organisatsioonide elu. Ülikooli senises põhikirjas ei olnud ette nähtud üliõpilasnõukogu ja akadeemilist haigekassat. Uus põhikiri kõrvaldab need puudused. Uuendusi on ette nähtud ka teistel aladel, nagu näiteks kultuurdepartemangu ümberkorraldamine ja ühe uue departemangu loomine, millele allutatakse tööstus- ja kutsekoolid. Ka on käimas uute koolimajade ehitamine, milliseks otstarbeks on määratud mitu miljoni litti. Kehalise kasvatuse õpetajate ettevalmistamise peab ülikool võtma endale. Kuna gümnaasiumides esimeseks võõrkeeleks on määratud prantsuse keel, on suurenenud nõudmine prantsuse keele õpetajate järele. Et rahuldada nõudmist, on ülikooli juures ette nähtud prantsuse keele ja kirjanduse instituudi asutamine.

Ilmub 13 korda aastas. Tellimishind 3 krooni aastas, 1½ krooni semestris.

Pea- ja vastutavtoimetaja: V. Pärtelpoeg. Tallinna Üliõpilaskonna esindaja A. Maripuu. Tegevtoimetaja: H. Malt.
Toimkonna liikmed: S. Sinimets, E. Valdin. Väljaandja: Tartu Üliõpilaskonna Edustus.
Toimetuse aadress: Tartu, Üliõpilasmaja.

ILMUS TRÜKIST

Eesti Rahvaleksikon

Sisaldab eessõna ja sissejuhatuse leksikoni süsteemi, umbes 2000 artiklit, 5 kriitikat, neist üks värviline kunstpilt, tekstis 52 pilti ja 28 joonist, kokku 117 lk.

1. vihk

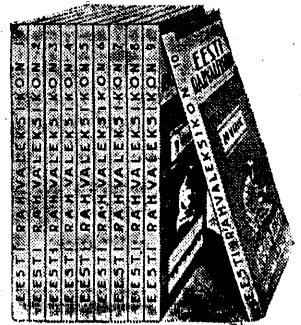
EESTI RAHVALEKSIKON on täiuslikum rahvaentsüklopeedia, täites seejuures täiel määral ka biograafilise leksikoni, võõrsõnade sõnastiku, õigekeelsuse sõnastiku, kohanimede ja uute eesnimede käsiraamatu ülesandeid.

EESTI RAHVALEKSIKONI püüdeks on seega esitada laiemale haritlaskonnale ning kultuuri huvilistele rahvakihtidele esijoones vajalikku teatmetevara kokkusurutud kujul ühes ning ainukeses teoses, püüdes seega olla kõige praktilisemaks teatmeteoseks neile, kellele mitme käsiraamatu omandamine teeks majanduslikke raskusi.

Tutvuge EESTI RAHVALEKSIKONI märksõnarahkusega, seletuste lihtsuse ja selgusega. Tutvuge EESTI RAHVALEKSIKONI pildirikkuse ja väärtusega. EESTI RAHVALEKSIKON ilmub 10 vihkus, iga vihk vähemalt 100 lehekülge, kokku 1000 lehekülge. Teine vihk ilmub detsembris.

Erakordsed soodustused eeltellijatele. Et võimaldada kõigil tutvuda Eesti Rahvaleksikoni I vihuga, võtame kuni 15. okt. tellimisi vastu senise hinnaga, s. o. kr. 7.50 kogu teose eest korraga makstes. Peale 15. oktoobrit on teose eeltellimishinnaks korraga makstes kr. 9.—. EESTI RAHVALEKSIKONI on võimalik tellida ka osade viisi makstes, iga vihu kättesaamisel kr. 1.50, kokku 10 vihu eest kr. 15.—.

O-Ü. „NOOR-EESTI KIRJASTUS“ Tartus — Gustav-Adolfi 8, telef. 2-66

Ilmus müügile

JUNO iluvahendite seeria!

JUNO

iluvahenditele sai osaks suur tähelepanu ja poolhoid viimasel Eesti Näitus-Messil

JUNO

iluvahendite seeria sisaldab:

JUNO

kurgikreem (päevakreem)

JUNO

kurgi toitekreem (öökreem)

JUNO

näovesi JUNO kätevedelik

JUNO

iludusmask (kortsude vastu)

JUNO

shampoon

JUNO

vedel shampoon JUNO puuder

JUNO

hambapasta

Valmistaja:

A-s. Prof. J. LILL, Tartus

Niiskete sügisilmadega on soodus teha

betoontööd

Valmistage odavast tsemendist:

tsementkive

betoonpõrandaid

aiapaste

kaevutorusid

keldreid

tsementtorusid

jms.

Õigeid juhatusi tsemendi otstarbeka tarvitamise kohta annab tasuta

A.-S. Tsemendivabrik Port Kunda

müügikontori juures asuv

Kõuande büroo

Valli 4-6, Tallinn. Telef. 450-17

mis kiirelt, täpselt ja asjalikult
toovad sõnas ja pildis iga päev
rohkesti tarvilik. ja huvitavaid

teateid kogu maailmast

*Ostke ainult kodumaa
klassesse ja botikuid
selle märgiga*

... ..

Lodix

kingakreem

Sidol

metalli- ja aknapuhastaja

Sigella

poonimisvaha

Sirax

küürimispulber

Soliid

küünlad

on möödapääsemata vajalised igas majapidamises

A.-S. SIDOL COMPANY TALLINN, SOO TAN. 29

*Iga akadeemiline kodanik
ostab ainult oma ettevõttest*

Akadeemiline Kooperatiiv

Tartu, Ülikooli tän. 15. Telefon 63

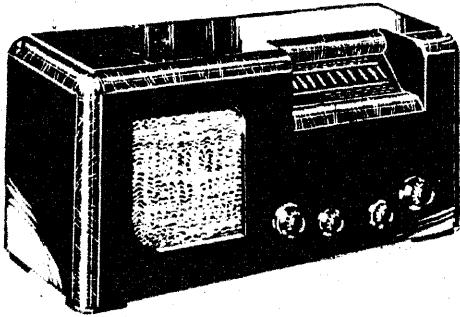
Tallinna, Tehnikainstit. hoone, tel. Kopli 36

- Kirjastus
- Raamatu- ja kirjastustarvete kauplus
- Ülikooli õpperaamatud ja õppevahendid
- Korteribüroo
- Õigusteaduslike õpperaamatute laenukogu
- Ajalehtede ja ajakirjade tellimiste vastuvõtmine, jne.

RET RAADIO

RIKKALIK JA KAUNIS VALIK PATAREI- JA VÕRKVASTUVÕTJAID

Ostes RET raadio — omandate parima, mis sellel alal saadaaval

Müügipunktid kõigis keskuis

RET raadioaparaate iseloomustab:

1. Kaunis hääl
2. Nägus välimus.
3. Tugev konstruktsioon
4. Valitud üksikosad
5. Viimistletud ja hoolikas töö

Nõudke RET aparaatide demonstreerimist lähemas müügipunktis. Nõudke tasuta RET apar. katalooge lähemate andmetega

RAADIO KOOPERATIIV

Tallinn, S. Karja 9 / Tartu, Võidu 11 / Pärnu, Kalevi 40 / Viljandi, Lossi 31 / Rakvere, Tallinna 25

Suitsetajate päikesekiired

Turist • Idamaa Kuld

Pehme maitsuga täisaroomilised

ETK tubakatehas

POSTIMEES

on Eesti suur päevaleht ning trükitakse ajakohasel rotatsioonmasinal

KUUKIRI

«Lasteleht»

on vanim ja sisukamaid eesti noorte ajakirju

Trükikoda

Valmistab igasugus. trükitöid liht-
või värvitrükis kiirelt ja korralikult

Köitekoda

Valmistab kiirelt kõiksugu köite-
töid lihtsast köitest kuni iluköiteni

Tsinkograafia

Valmistatakse joon-, vörk- ja
mitmevärvikliseid

„Postimehe“ töökodade tööd on hinnatud kõrgema auhinnaga, suurte kuldaurahadega

Raamatu-, kirjutustarvete- ning paberikauplus

TARTUS, SUURTURG 16, TELEFON 2-50

Peakontor: Tartus, Ülikooli tän. 21/23

TELEFONID: Talitus 80, ärijuhatus 65, trükikoja juhataja 14-65

TALLINNA KONTOR: TALLINN, VIRU T. 11